

НЭ'МА ПАВЛОС Р'ОМАЙИЙАР'А

Пешготьна институте

Пэй р'абуна Мэсиһ^Ф жь мьрьне, гава чэнд сал дэрбаз бун, мэсиһи^Ф гьһиштьнэ Р'омайе^Ф жи, аҥа готи п'айт'эхте Императорийа Р'омайе. Павлосе кө қольхе шандитийе^Ф жь Хвэде стандьбу, ҥэки нава нэщьһуйада бьхэбьтэ, хвэст һэр'э Р'омайе у жь ҥьр жи һэр'э һ'эта Спанийае. Бэри ҥе р'ешитийе Павлос бавэрмэндед Р'омайер'а эҥе нэ'ме дьньвисэ (15:24-28). Бь фькьра зана эҥи эҥа нэ'ма сала 56-а, 57-да бажаре Корьнт'еда ньвисийэ. Нэ'меда шьровэдькэ, кө чаҥа бавэри^Ф у к'эрэм^Ф э'мьре бавэрмэндада щи дьгьрэ у йа хвэ дькэ.

Павлос аһа дэстпедькэ. Эҥ пешийе щьҥине^Ф сылав дькэ у паше бона бавэрмэнда дөа дькэ, пер'а-пер'а нет-мэрэме нэ'ме э'йан дькэ у дьбежэ: «Мьзгини^Ф дьдэ к'ьфше, кө Хвэде чаҥа мэрьҥа^Ф р'аст^Ф һ'эсаб дькэ, дькэ кьрасе хвэ, эҥ йэк жь сери һ'эта бьни бь бавэрийе йэ» (1:17).

Павлос иди бь ҥе фькьре пешда дьчэ бь һур-гьли дьньвисэ: Т'эмамайа мэрьҥае, һэгэр щьһу^Ф бьн йан нэщьһу^Ф, һ'эҥще ҥе йэке нэ, кө ль бэр Хвэде р'аст бенэ һ'эсабе, чьмки һ'эму жи бьн һ'өкөме гөнада дьминьн. Эм дьбиньн кө ль бэр Хвэде йе р'аст эҥ э, к'и бавэрийа хвэ Иса Мэсиһ тинэ. Пэйр'а Павлос дэрһэқа жийина нуда (э'мьре т'ээда) дьньвисэ, йа кө мэрьҥ йэктийа Мэсиһда дьстинэ. Бавэрмэнд жи т'эҥи Хвэде э'дъл дьбэ у сайа Р'өһ'е^Ф Пироз жь бьндэстийа нире гөнэ^Ф у мьрьне хьлаз^Ф дьбэ. Жь сэре 5-да һ'эта 8-а жи Павлос мэрэме Қануна Хвэде у қэҥата Р'өһ'е Хвэдеи нава

э'мьре бавэрмэндада шьровэдькэ. Өса жи Павлос э'нэнэ дькэ, кө щьһу у нэщьһу нава қьрара Хвэдеда чь щийи дьгьрын. Эw те сэр we фькьре кө т'эхсиркьрна^ф щьһуяа һындава Мэсиһда, эw п'арэкэ т'ьвдир у қьрара Хвэде йэ, wэки бькарьбэ т'эмамия мэрьвайе бь сайа Иса Мэсиһ бьгьһинэ к'эрэма Хвэде. Павлос бавэр бу, кө щьһу we т'ьме Иса т'эхсир нэкьн, зэмане бе кө эwe Иса қэбул кьн.

Паше Павлос дьньвисэ, кө гэрэке э'мьре бавэрмэнда чава сэр һ'име һ'эзкьрьне бэ. Шанди пьрсед щур'э-щур'э э'нэнэ дькэ, кө чава Хвэде бьһ'эбиньн у жер'а қөльх кьн. Өса жи дэрһэқа борще бавэрмэндайэ һындава һ'өкөмэте у һэвдөда дьньвисэ, пьрсед исафева^ф гьредаийи. Нэ'ме бь сылава, т'эмийа у шькьрдаийине сэр һэвда тинэ.

Сэрэщэма фькьра нэ'ме

Пешготьн у фькьра сэрэ (1:1-17)

Мэрьв һ'эwще хьлазбуне^ф нэ (1:18-3:20)

Соз-қьраред бона хьлазбуне (3:21-4:25)

Жийина нуйэ йэктия Мэсиһда (5:1-8:39)

Щьмэ'та Израеле^ф нава қьрара Хвэдеда (9:1-11:36)

Р'абун-р'уныштьна бавэрмэнда (12:1-15:13)

Пашготьн у сылавкьрын (15:14-16:27)

Пэймана^ф Нуда, илаһи нэ'ма Р'омайийеда хэбэра «Қанун» бь һ'эрфа мэзьн һатийэ ньвисаре гава бэ'са Қануна^ф Муса^ф дькэ, аwa готи Қануна Хвэде. Ле гава бэ'са қанунед дьн дькэ, хэбэра «қанун» бь һ'эрфа бьч'ук һатийэ ньвисаре.

Павлос ль щьвина Р'омайе^ф сьлав дькэ

1 ¹ Жь Павлос, хөламе Мэси^н^ф Иса, шандитийер'а^ф газикъри, бона бэлакърна we Мьзгинийа^ф Хwэде к'ьфшкър, ² йа кө wi he пешда нъвисаред^ф пирозда бь заре^ф п'ехэмбэред^ф хwэ соз дабу. ³⁻⁴ Эва Мьзгинийа бона Көр'е^ф wi, Хөдане^ф мэ Иса Мэси^н э, кө бь бэдэни жь р'ьк'ьнйата^ф Дауьд^ф бу у бь Р'öh'е^ф пирозийе, гава жь мърне р'абу, қөдрэтеда чава Көр'е^ф Хwэде хөйа бу. ⁵ Бь wi мэ к'эрэма^ф шандитийе станд, wэки бона наве wi h'эму мьлэта hin кьн, кө бawэр бькьн у гөндар бьн. ⁶ hун жи нава wанда газикърийе Иса Мэси^н ьн.

⁷ Жь wэ h'эмуйар'а, h'ьзкърыйед Хwэдейэ пирозбунер'а^ф газикъри, кө Р'омайеда дьминьн, к'эрэм^ф у э'дьлайи бэ, жь Хwэдейе Баве^ф мэ у Хөдан Иса Мэси^н.

Павлос h'эйра бawэрмэндед Р'омайеда йэ

⁸ Бэре пешьн эз бь дэсте Иса Мэси^н бона wэ h'эмуйа р'азибуне дьдьмэ Хwэдейе хwэ, чьмки бawэрийа^ф wэ т'эмабийа дьнйайеда те готьне. ⁹ Хwэде шэ'де мьн э, эw Хwэдейе кө эз нава Мьзгинийа Көр'е wiда бь дьл у щан хөламтийе дькьм, эз hэр гав wэ бир тиньм ¹⁰ у т'ьме нава дөайед хwэда hиви дькьм, кө бь э'мьре Хwэде щарэке р'е бьк'эвэ мьн, сэр wэда бем. ¹¹ Чьмки эз гэлэки h'эйра дитьна wэда мэ, wэки п'ешк'ешэкэ^ф р'öh'ани бьгьhinьмэ wэ, кө hун бawэрийеда бьшьдьн. ¹² Аwa готи эз жи т'эви wэ, эм дьл бьдьн бэр hэв, бь we бawэрийа мьн у wэйэ hэр дө алийава.

¹³ Эз дьхwазьм кө hун заньбьн хушк-бьрано, wэки гэлэк щара мьн хwэстийэ бемэ щэм wэ, кө к'эда мьн нава wэда жи hэбэ, чава нава нэщьhуйед^ф майинда, ле h'эта ньна

р'е нэк'этийэ мьн. ¹⁴ Эз борщдаре h'эму мьлэта мэ, һн йе йунанед пешдачуйи у һн жи йе мьлэтед пашдамайи, дэйндаре сэрвахта у бефэ'ма мэ. ¹⁵ Аwa эз бь дьл у щан дьхвазьм Мьзгинийе бьдьмэ wэ жи, йед кө Р'омайеда дьминьн,

¹⁶ Бэле эз Мьзгинийе шэрм h'эсаб накьм, чьмки эw қəwата Хwэде йэ, бона хьлазбуна^ф h'эму бawэрмэнда, пешийе бона щьһуйа^ф, паше нэщьһуйа^ф. ¹⁷ Чьмки Мьзгини дьдэ к'ьфше, кө Хwэде чаwa мэрьва^ф р'аст* h'эсаб дькэ, дькэ кьрасе хwэ, эw йэк жь сери h'эта бьни бь бawэрийе йэ, чаwa ньвисар э: «Йе р'аст we бьжи, чьмки бawэр дькэ»**.

h'эму мэрьв гөнэк'ар^ф ьн

¹⁸ Хэзэба Хwэде жь э'змен сэр h'эму бехwэдети у нэһэдийа ван мэрьва хойа дьбэ, к'ижан кө бь нэһэдийед хwэ наһельн кө р'асти хойа бэ. ¹⁹ Чьмки чь кө гэрэке бона Хwэде бьзаньбьн ванва э'йан э, чьмки Хwэде ванва э'йан кьрийэ. ²⁰ Р'аст жь э'фьрандьна дьнийайеда h'өнөрөд вийэ нэхойа, awa готи қөдрэта вийэ h'эта-

---

* 1:17 Р'астh'эсаббун у р'астийа Хwэде: ньвисаред пирозда «р'асти» бь чэнд щур'а те фэмкьрьне. Щарна р'асти чаwa һэдийа Хwэде те фэмкьрьне, эw h'өнөрэки wi йэ. Ле щарна жи «р'астийа Хwэде» кьрьнэкэ wi йэ, кө чаwa эw мерьв бесуц дькэ у р'аст h'эсаб дькэ, нэ кө т'эне we йэке, ле ван т'эви хwэ дькэ йэк жи. һьнге инсан бэр ч'эве wi мина wi р'аст хойа дьбэ. Пэймана^ф Кэвьнда жи те фэмкьрьне, кө мэрийе р'аст эw э, гөнөд к'ижани һатьнэ бахшандьне (Зэбур 32). Wэки дьн жи р'астийа Хwэде гэлэк щара фькьра хьлазкьрьнева^ф гьредаи йэ: Хwэде р'аст э, амьн э у хwэйе созе хwэ йэ у йе кө гази wi дькэ, гора созе хwэ хьлаз дькэ (Зэбур 51:14; Ишайа 46:12-13).

** 1:17 Аһа жи те фэмкьрьне: «Йе бь бawэрийе р'астh'эсаббуйи we бьжи». һэбаquq 2:4.

h'этайе у Хвэдетийа ви бь э'фьрина хойа дьбьн, зэлал тенэ дитьне. Бь ви авайи кэс нькарэ щабе бьдэ. ²¹ Бэле ван Хвэде нас дькьр, ле пэсьне ви нэдан чава Хвэде, нэ жи жь ви р'ази бун, ле бэле эw нава фькьред хвэда п'уч' бун у жь дэст бефэ'мийе шуна р'эшва чун. ²² Вана гот: «Эмэ сэрвахт ьн», ле бефэ'м дэрк'этын ²³ у р'умэта Хвэдейе нэмьри шькьле мэрьве п'уч'и-мьри, тэйрэда, чарп'е у шулькийар'а гөһер'ин.

²⁴ Лэма жи Хвэде эw бь хвэстына дьле ван данэ дэсте h'эрабийе^ф, кө бэдэна хвэ нава һэвда бьh'эр'ьминьн. ²⁵ Вана р'астийа Хвэде дэрэвийер'а гөһер'ин у сэре хвэ ль бэр э'фьрина данин, эw h'эбандьн, нэ кө Э'фьрандаре h'эта-h'этайе кө һежайи шькьрийе йэ. Амин^ф.

²⁶ Бона ве йэке Хвэде эw данэ бенамусийе, h'эта жьнед ван жи h'эwщэтийа хвэйэ э'дэте дьне h'эwщэтийа эк'сиэ'дэтийер'а гөһер'ин. ²⁷ Öса жи мера h'эwщэтийа жьнайэ э'дэти һьштьн, пе тэмед хвэйэ хьраб бь һэвр'а шэвьтин, мера т'эви мера р'обэти дькьр у һэде жьр'ек'этына хвэйэ қазьнщкьри һьлдьданэ сэр хвэ. ²⁸ У чава вана нэхwэст Хвэде занэбуна хвэда хвэйкьрана, Хвэде жи эw данэ фькьред бет'эwшэ, кө эвана тыштед нэщайиз бькьн. ²⁹ Эвана һэр нэһэқийе, нэқэнщийе*, тьмайийе, хьрабийава т'ьжи нэ: Бь h'эвсудийе, меркөжийе, бэрзэқийе^ф, мьхэнэтийе, хернэхwазийева^ф дагырти, гьлигэр'о, ³⁰ бөхданбеж, нэхwэдеh'эз, бешэрм, позбьльнд, к'өбар-бабах, йе хьрабийе чедькэ, нэ гөр'а^ф де-бавада, ³¹ бефэ'м, беамьн, беисаф, бер'э'м. ³² Бэле эвана һаш жь р'астийа қануна Хвэде һэнэ, кө йед ван

* 1:29 Нав дэстньвисаред һьнэкада «қави^ф» жи һэйэ.

тышта дькын нежайи мърьне нэ, ле бэле нэ кө т'эне ван тышта дькын, ле һавьжийа хвэ жь кьрийа жи тиньн.

Диwana Хвэдейэ һэц

2¹ Аwa э'вдо, дьхwaзи к'и би, гава лома дьки, тө нькари хвэ бесуц ки. Чаwa лома хэлqe дьки, öca жи тө хвэ ломэк'ар^ф дьки, чьмки тө жи кө лома дьки, хут ван тышта дьки. ² Ле эм заньн кө диwana Хвэде we бы р'астийе сэр wанда бе, йед кө тыштед öca дькын. ³ Аwa э'вдо, тө кө лома хвэйе ван кьра дьки у тө хвэха жи ван тышта дьки, тэ т'ьре^ф те жь диwana Хвэде бьр'эви? ⁴ Йан жи тө кө дэwлэмэндтийа ширьнайи, бэрбьһери у сэбьра wi беһөрмэт дьки, тө ньзани кө ширьнайийа Хвэде тэ дьбэ бэрбь т'обэкьрьне^ф? ⁵ Ле тө бы сэрh'ьшки у дьлкэвьрийа хвэ хэзэбе сэр хвэда дьцьвини, бона Р'ожа Хэзэбе, гава диwana Хвэдейэ р'аст хöйа бэ. ⁶ Эwe wэкэ э'мэле һэр кэси бинэ пешийа ван.* ⁷ Жийина h'эта-h'этайе we бьдэ ван, йед кө т'ьме бы думька дьреж нава кьрьнед қэнщда нэ, кө һөрмэте, р'умэте у нэмьрийе дьхwазьн. ⁸ Ле һерс у хэзэбе сэр wанда бэ, йед кө к'ара хвэ дьгэр'ьн, дэст жь р'астийе кьрьнэ у хвэ данэ хьрабийе. ⁹ Тэнгаси^ф у зöлме сэр ван h'эмуйада бе, йед хьрабийе дькын, пешийе сэр щьһуйа^ф, паше сэр нэщьһуйа. ¹⁰ Ле һөрмэт, р'умэт у э'дьлайи we ван h'эмуйар'а бэ, йед кө қэнщийе дькын, пешийе щьһур'а у паше нэщьһур'а. ¹¹ Чьмки ль щэм Хвэде фьрқи т'өнэ.

¹² Эwed бейи Qануна Муса^ф кө гөнэ^ф дькын, бейи Qанун жи we öнда бьн, ле эwed хвэйиқанун кө гөнэ дькын, бы Qануне жи we диwana ван бьбэ. ¹³ Чьмки нэ кө эwed

* 2:6 Зэбур 62:12; Готьнед Сьлеман 24:12.

Qануне дьбьһен ль бэр Хwэде р'аст^ф ын, ле әвед кӧ Qануне дьqэдиньн we р'аст бенә һ'әсабе. ¹⁴ Нәщһуйед кӧ Qануна ван т'ӧнә, гава бе һ'әмде хwә хwәстьнед Qануне дьqэдиньн, бәле әwә бе Qанун ын, хwәха бона хwә дьбьнә қанун. ¹⁵ Чьмки әвана дьдьнә к'ьфше, кӧ хwәстьна Qануне дьле^ф ванда ньвисар ә. Исафа ван жи шә'дәтийа ве йәке дьдә у фькьред ван щарна ль ван нәһәq дькьн, щарна бесущ дькьн. ¹⁶ We Р'оже we ӧса бә, гава Хwэде бь дәсте Мәсиһ Иса диwana тыштед мәрьвайә дьзива бькә, анәгори Мьзгинийа кӧ әз даннасин дькьм.

Щьһу у Qанун

¹⁷ Аwa тӧ щьһу тейи һ'әсабе, тә хwә спартийә^ф Qануне у бь Хwәдейе хwә дьфьр'и, ¹⁸ хwәстьна wi зани у жь Qануне һин буйи, қәнщи-хьрабийе жь һәв дәрдьхи. ¹⁹ У тӧ сәр хwә гӧман и, кӧ р'ебәре кора йи, р'онаийа бәр йед тә'рийеда, ²⁰ ширәтк'аре бефә'ма, дәрсдаре хьшима. Тӧ хwәда жи гӧман и, кӧ бь Qануне хут тӧ хwәйе т'әрзе занәбуне у р'астийе йи. ²¹ Ле бәле аwa тӧ кӧ һәвале хwә һин дьки, хwәха хwә һин наки? Даннасин дьки, кӧ нәдьзын, ле тӧ дьдьзи? ²² Дьбежи: «Зьнийе нәкә», ле зьнийе дьки? Жь п'ута^ф зьвер и, ле п'арьстгәһед^ф ван т'алан дьки*? ²³ Бь Qануне дьфьр'и, ле Qануне дьт'әр'ьбини, Хwэде беһөрмәт дьки? ²⁴ Чава ньвисар ә: «Р'уйе wә щьһуйада наве Хwэде нава нәщьһуйада те беһөрмәткьрьне»*.

²⁵ Бәле к'ара сьнәтийе^ф we һәбә, һәгәр Qануне бьqэдини. Ле һәгәр тӧ Qануне дьт'әр'ьбини, сьнәтбуна тә дьбә бесьнәти. ²⁶ Ӗса жи, һәгәр йе нәсьнәткьри р'астийа

* 2:22 Аһа жи те фәмкьрьне: «П'арьстгәһе дьһ'әр'ьмини».

* 2:24 Ишайа 52:5.

т'эмийед Қануне бьрқэдинэ, нэсьнэти́а ви we сьнэти нэйе h'эсабе? ²⁷ У йе бьнйат'а хwэда нэсьнэткьри кő Қануне дьрқэдинэ, we диwана тэ бькэ, кő тő хwэйе ньвисар у сьнэти́е йи, ле Қануне дьт'эр'ьбини. ²⁸ Чьмки щьһу нэ эw э, кő дэрwава йэ у сьнэти нэ эw э, кő дэрwава сэр бэдэне йэ. ²⁹ Ле щьһу эw э, йе кő дьле хwэда щьһу йэ у сьнэти́а р'аст дьле сьнэтбуйи йэ, бь Р'öh', нэ бь Қануна ньвисар. Йе һа, нэ кő мэрьв п'эйе ви дьдьн, ле Хwэде.

З ¹ Иди щьһу чьва зедэ йэ? Йан жи чь фэйда сьнэти́е һэйэ? ² Гэлэки, бь һэр алийава. Бэре пешьн we йэкева, кő готьнед Хwэде ль wан һатьнэ спартьне. ³ Аwа һэгэр жь wан һьнэк амьн нэман, дьбэ кő жь дэст беамьнийа wан Хwэде we беамьн дэре? ⁴ Т'ő щар! Дэ бьра Хwэде р'аст бэ у һ'эму мэрьв дэрэw, чаwа ньвисар э:

«Wэки готьнед хwэда тő р'аст дэрейи
у диwана хwэда тő сэрк'эви»*.

⁵ Ле һэгэр нэр'астийа мэ р'астийа^ф Хwэде дьдэ к'ьфше, эм чь бежьн? Wэки өса йэ Хwэде нэр'аст э, кő хэзэбе тинэ сэре мэ? (Бь мэрьвайи хэбэр дьдьм). ⁶ Т'ő щар! һэгэр нэ өса бэ, Хwэде we чаwа диwана дьне бькэ?

⁷ Ле һэгэр р'астийа Хwэде, бона р'умэта ви, бь дэрэвийа мьн һе к'ьфш дьбэ, ле иди чьма we диwана мьн мина гөнэк'арэки бе кьрьне? ⁸ У гэло һэq э кő эм аһа бежьн: «Хьрабийе бькьн, кő бьбэ қэнци», чаwа һьнэк шэр'а ль мэ гьли дькьн, йане эм өса дьбежьн? Эw мэрьв we р'аст сэр бэла хwэ вэбьн.

* 3:4 Зэбуp 51:4.

Мәрыве р'аст т'өнә, һ'әму гөнәк'ар ын

⁹ Ава эм иди чь бежын? Эм щьһу тыштәкива жь нәщьһуйа четър ын? На хер! Чьмки мә иди жор да к'ьфше, чава щьһу, өса жи нәщьһу, һ'әму жи бьн һ'өкөме гөнәда^ф нә. ¹⁰ Чава ньвисар ә:

«Йәки р'аст т'өнә, т'ө кәс т'өнә,

¹¹ кәсәк т'өнә, кө фә'м бькә,

кәсәк т'өнә, ль Хwәде бьгәр'ә.

¹² Һ'әму бәндә хальфи^ф нә,

бь һәвр'а т'әвайи бекер бунә,

йәки қәнщийе бькә т'өнә, т'ө кәс т'өнә.*

¹³ Гәwрийа ванә т'ьрба вәкьри йә,

зьмане ванә дәрәвин ә*,

жә'ра мә'ра бьн заре ван ә**.

¹⁴ Дәве вана т'ьжи ньфьр' у тә'ли йә*,

¹⁵ ньге ванә хунр'етьнер'а дьләзинә.

¹⁶ Р'ийа ванә қәдә у бәла нә.

¹⁷ Р'ийа ә'дълайийе наснәкьри нә*,

¹⁸ тьрса Хwәде ль бәр ч'ә'ва қәт т'өни нә»».

¹⁹ Ле эм заньн Qанун чь кө дьбежә, ванар'а дьбежә, йед кө бьн һ'өкөме Qанунеда нә, wәки һ'әму дәв бенә гьредане у т'әмамийа дьнйайе ль бәр диwана Хwәде щабдар бә. ²⁰ Чьмки бь кьред Qануне т'ө қул-бәндә we

---

* 3:10-12 Зәбур 14:1-3; 53:1-3; Дәрсдар 7:20.

* 3:13 Зәбур 5:9.

** 3:13 Зәбур 140:3.

* 3:14 Зәбур 10:7.

* 3:15-17 Ишайа 59:7-8.

* 3:18 Зәбур 36:1.

ль бэр Хwэде р'аст^ф дэрнэйе, ле бэле гөнэ бь Qануне те наскърьне.

Инсан ль бэр Хwэде бь бawэрийе р'аст те h'эсабе

²¹ Ле ньһа бейи Qануне, р'астийа Хwэде хöйа буйэ, бона к'ижане Qанун у п'ехэмбэр жи шэ'дэтийе дьдн.

²² Эв э р'астийа Хwэде: К'и бawэрийа хwэ Иса Мэсиһ тинэ, Хwэде ван ль бэр хwэ р'аст h'эсаб дькэ. Фърқи т'өнэ, ²³ чьмки h'эмуйа гөнэ^ф кър у нэгъһиштънэ р'умэта* Хwэде. ²⁴ Ле жь к'эрэма ви у бь азакърьна Мэсиһ Иса р'астh'эсаббуне^ф п'ешк'еш дьстиньн. ²⁵ Хwэде эw к'ьфш кърбу, кө эw бь хуна хwэ ль бэр гөнед ван к'эвэ, йед кө ве йэке бawэр бькьн. Хwэде эв йэка кър, кө р'астийа хwэ бьдэ к'ьфше, чьмки ви бь сэбъра хwэ гöһ нэда ван гөнед кө пешда һатъбунэ кърьне. ²⁶ Аwa готи Хwэде бь Иса эв йэк кър, wэки р'астийа^ф хwэ ви зэманида бьдэ к'ьфше, кө хwэха р'аст э у һэр кэсе кө бawэрийа хwэ Иса тинэ, ван р'аст^ф h'эсаб дькэ.

²⁷ Аwa иди чь майэ кө эм пе бьфър'ьн? h'эму п'уч' бу чу. Чьма п'уч' бу? Чьмки эм Qануне дьqэдиньн? На хер, ле чьмки эм бawэр дькьн. ²⁸ Чьмки мэва фэ'мдари йэ, кө мэрвь бь бawэрийе р'аст h'эсаб дьбэ, бейи къред Qануне. ²⁹ Йан Хwэде т'эне Хwэде щьһуйа йэ? Нэ йе нэщьһуйа йэ? Бэле, йе нэщьһуйа йэ жи, ³⁰ чьмки Хwэде йэк э у эw йед сьнэтбуйи бь бawэрийе р'аст h'эсаб дькэ у нэсьнэтбуйи

---

* 3:23 Хwэде мэрвь дьлqе хwэда хöльqанд у эв э'фърине ви qэнщ бу, ле мервь нэһэқи кър у нэгъһиштэ we р'умэт у к'амьлтийе кө Хwэде бона ви һазър кърбу. Дэрһэqа р'умэта Хwэдеда йа кө бawэрмэндe бьстиньн ван р'еза бьхуньн: Р'омайи 8:18, 21, 29, 30; Филипи 3:21; Дэстпeбун 1:26-27; Э'йанти 21:9-11.

жи диса бь we бавэрийе. ³¹ Wэки öса йэ эм бь бавэрийе Qануне бэтал дькьн? Т'ö цар, ле эм Qануне мак дькьн.

Бьраһим^ф бь бавэрийе р'аст һатэ һ'эсабе

4 ¹ Эм иди чь бежьн бона Бьраһиме^ф бавэ'шире хwэ, алийе бэдэнеда? Эви чь дит? ² һэгэр Бьраһим бь кьред хwэ р'аст һ'эсаб бьбуйа, һынге дькарьбу бь кьред хwэ бьфьр'ийа, ле нэ ль бэр Хwэде. ³ Ле к'а ньвисар чь дьбежэ? «Бьраһим бавэрийа^ф хwэ Хwэде ани у эw йэк жер'а р'асти һатэ һ'эсабе». ⁴ Аwa һэгэр йэк шьхөлэки дькэ, маше ви жер'а найе дайин чава п'ешк'еш, ле чава дэйн. ⁵ Ле һэгэр йэк шьхөл накэ, ле бавэрийа хwэ ви тинэ, йе кө нэп'ака бесуц дькэ, бь we бавэрийе эw р'аст һ'эсаб дьбэ. ⁶ Даwьд жи аһа хwэзийа хwэ ль ви мэрви тинэ, йе кө Хwэде бейи кьра ви р'аст һ'эсаб дькэ.

⁷ «Хwэзи ль ван, кө нэһэқийед ван һатьнэ бахшандьне

у гөнед ван һатьнэ ньхамтьне.

⁸ Хwэзи ль ви бэндэйи, кө Хөдан wir'а гөнэ һ'эсаб накэ»*.

⁹ Гэло эва хwэзийа ль сьнэтбуйийа те дайине, йан нэсьнэтбуйийа? Чава мэ гот, кө бавэрийа Бьраһим жер'а р'асти һатэ һ'эсабе. ¹⁰ Ле бэле к'энге һатэ һ'эсабе? Пэй сьнэтбунер'а, йан бэри сьнэтбуне? Нэ кө пэй сьнэтбунер'а, ле бэри сьнэтбуне. ¹¹ У паше эви сьнэтбун нишан станд, чава мора р'астһ'эсаббуне, бь we бавэрийа хwэйэ бэри сьнэтбуне. Бь ви аwaiи Бьраһим бу баве һ'эму бавэрмэндед нэсьнэтбуйи, wэки эw жи р'аст бенэ

* 4:3 Дэстпелун 15:6.

* 4:7-8 Зэбур 32:1-2.

h'эсабе ¹² у өса жи бу баве сьнэтбуййа, нэ кө т'эне йе сьнэтбуййа, ле йе ван жи, к'ижан п'ега we бавэрийеда дьчн, йа кө Бьраһиме баве мэ he бэри сьнэтбуне бавэр кьр.

Хwэде созе хwэ бь бавэрийе дьдэ

¹³ Эw созе Бьраһим у зөр'эта wir'a hatэ дайине кө дньйае war бьн, нэ кө бь кьред Qануне бу, ле бь we йэке бу, кө wi бавэр кьр у р'аст hatэ h'эсабе. ¹⁴ hэгэр т'эне эвед жь кьред Qануне бьбуна хwэйе war, һнге бавэри we п'уч' буйа у созе жи бэтал буйа. ¹⁵ Чьмки Qанун herce р'адькэ. Дэра кө qанун т'өнэ, qанунт'эр'ьбандьн жи т'өнэ.

¹⁶ Бь ви авайи соз бь бавэрийе те стандьне, wэки соз бона h'эму зөр'этед Бьраһим п'ешк'ешэкэ эрекьри бэ, нэ кө т'эне бона ванэ хwэйи qанун, ле бона ван жи, йед кө мина Бьраһим бавэр дьчн. Чьмки Бьраһим баве мэ h'эмуйа йэ, ¹⁷ чава ньвисар э: «Мьн тө кьри баве гэлэк мьлэта»*. Эw баве мэ йэ, ль бэр wi Хwэдейе кө эwi бавэр кьр, wэки эw мьрийа сах дькэ у гази тыштед т'өнэнэ дькэ, чава кө һэнэ. ¹⁸ Wi щийе кө гөман нэмабу, Бьраһим бь гөман бавэр кьр, кө эве бьбэ баве гэлэк мьлэта, чава hatьбу готьне: «Зөр'эта тэйе aһа зедэ бэ»*.

¹⁹ У эw бавэрийеда сьст нэбу, нэ h'але qальбе хwэда ньher'и, wэки иди мина мьрийа бу, (чьмки эw незики сэд сали бу) у нэ жи бэт'ьна Сэрайейэ мьри ньher'и.

²⁰ Ле бавэрийа хwэ ль созе Хwэде ани у дөдьли нэбу, бь бавэрийе сэр qэwата хwэда hat, шькьрийа хwэ Хwэде ани ²¹ у we йэкеда бавэр бу, кө йе соз дайэ we бинэ сери^Ф

* 4:17 Дэстпобун 17:5.

* 4:18 Дэстпобун 15:5.

жи. ²² Бона ве бавэрийе «жер'а р'асти hatə h'эсабе». ²³ Ле эв готын нэ т'эне бона Бьраһим hatə ньвисаре, кō Хwэде эw р'аст h'эсаб кьр, ²⁴ ле бэле бона мэ жи р'астбун we бе h'эсабе, к'ижанед wi бавэр дькьн, йе кō Хōдане мэ Иса жь мьрьне р'акьр. ²⁵ Иса бона нəһəқийед мэ hatə кōштьне у жь мьрьне р'абу, кō эм р'аст бенə h'эсабе.

Бь Иса Мəсиһ эм т'эви Хwэде ль һəв hatьнə

5 ¹ Аwa кō эм бь бавэрийе р'аст hatьнə h'эсабе, э'дьлайийа мэ т'эви Хwэде һэйə бь сайа Хōдане мэ Иса Мəсиһ. ² Пе wi мэ бь бавэрийе мəцал дит т'эви we к'эрəме бьн, к'ижанеда эм сəкьнинə. У бь we гōмана кō əме т'эви р'умəта Хwэде бьн дьфьр'ьн. ³ У нə т'эне бь ве йəке, ле эм бь тəнгасийед хwə жи дьфьр'ьн, чьмки эм заньн кō тəнгаси сəбьре тинə, ⁴ сəбьр жи к'əтьн-р'абуне, к'əтьн-р'абун жи гōмане. ⁵ У гōман жи мэ р'ур'əш накə, чьмки һ'эзкьрьна Хwэде сэр мəда бь wi P'öh'e Пироз барийə, йе кō мэр'а hatийə дайине. ⁶ Чьмки гава əмə he беч'арə* бун, Мəсиһ бона мэ нəп'ака wəхтда мьр. ⁷ Дəгмə бона мэрьвəки р'аст йəк бьмьрə, бəлки бона мэрьвəки қəнщ йəке бьверə бьмьрə, ⁸ ле бэле Хwэде һ'эзкьрьна хwə һьндава мəда һьнге да к'ьфше, гава əмə he гōнəк'ар бун, Мəсиһ бона мэ мьр. ⁹ Ньһа эм кō бь хуна wi ль бэр Хwэде р'аст h'эсаб бунə, he чьқас зедə əме бь wi жь хəзəбе хьлаз бьн. ¹⁰ һəгэр эм т'эви Хwэде бь мьрьна Kөр'e wi ль һəв hatьн, гава əмə нəйар бун, ле he чьқас зедə пе we льһəвhatьне əме бь жийина wi хьлаз бьн. ¹¹ У нə т'эне

* 4:22 Дəстпeбун 15:6.

* 5:6 Аһа жи те фə'мкьрьне: «Бет'ақəт».

Һақас, ле бь Хвәде жи әм дьфьр'ьн, сайа Хөдане хвә Иса Мәсһ, бь к'ижани әм т'әви Хвәде ль һәв һатьнә.

Адәм^ф у Мәсһ

¹² Аwa чава бь мәрвәки гөнә к'әтә дьне у жь гөнә жи мьрьн һат, өса жи мьрьн сәр һ'әму мәрва бәла бу, чьмки һ'әмуяа жи гөнә кьр. ¹³ Бәри Қануне, дьһайеда гөнә һәбу, ле дәра кә қанун т'өнә, гөнә найе һ'әсабе. ¹⁴ Ле бәле мьрне жь Адәм^ф гьрти һ'әта Муса һ'өкөм кьр, һ'әта сәр ван жи, йед кә мина Адәм гөр'а Хвәде дәрнәк'әтьн.

Адәм мина т'әрзәки ви бу, йе кә we пәйр'а бьһата. ¹⁵ Ле п'ешк'еша Хвәде мина нәһәқийа Адәм нинә. Чьмки һәгәр бь нәһәқийа мәрвәки гәләк мьрьн, һе чьқас зедә к'әрәма^ф Хвәде у дайина кә бь к'әрәма мәрвәки, йа Иса Мәсһ сәр гәләка зедә бу. ¹⁶ У п'ешк'еш нә өса йә, чава һәре гөне йәки, чьмки диwane бь гөнәки суцдари ани, ле п'ешк'еше жь гәләк нәһәқийа бесуц кьр. ¹⁷ Чьмки һәгәр бь нәһәқийа мәрвәки у р'уйе вида мьрне һ'өкөм кьр, чьқас зедә әвед кә к'әрәма Хвәдейә дәвләмәнд у р'астһ'әсабуне п'ешк'еш дьстиньн we жийинеда бь сайа йәки, аwa готи Иса Мәсһ п'адшатийе бькьн.

¹⁸ Аwa бь ви аwайи пе нәһәқике диwana т'әмамийа мәрвайе бу, өса жи бь кьрнәкә р'аст һ'әму мәрв we р'аст бенә һ'әсабе у жийине бьстиньн. ¹⁹ Чава бь нәгөһдарийа йәки гәләк бунә гөнәк'ар, өса жи бь гөһдарийа йәки гәләк we р'аст бенә һ'әсабе. ²⁰ Ле бәле Қанун к'әтә наве, кә нәһәқи зедә бә, ле ль к'идәре гөнә зедә бу, к'әрәм жи ль wьр һе зедә бу, ²¹ wәки чава гөнә бь мьрне һ'өкөм кьр, өса жи к'әрәма Хвәде бь р'астһ'әсабкьрне һ'өкөм бькә, мә бьбә бәрбь жийина^ф һ'әта-һ'әтайе бь сайа Хөдане мә Иса Мәсһ.

Бона гөна мьри, ле бона Мәсiһ сах

Б¹ Ле эм ньһа чь бежын? Эм нава гөнада бьминьн, кө к'эрэма^ф Хвэде сэр мәда зедә бә? ² Т'ө щар! Эм кө һндава гөнада мьрын, чава дькарын һе нава ванда бьжин? ³ Хун ньзаньн эм кө йәктийа Мәсiһ Исада һатьнә нхөмандьне^ф, мьрна вида һатьнә нхөмандьне? ⁴ Бь нхөмандьне эм иди т'эви мьрна ви бунә у т'эви ви һатьнә дэфьнкьрьне^ф, вәки чава Мәсiһ бь р'умәта Баве жь мьрне р'абу, өса жи әме бькарьбьн жийина нуда бьжин.

⁵ Чьмки һәгәр эм мина мьрна ви мьрын т'эви ви бун, әме өса жи мина р'абуна ви жь мьрне р'абьн. ⁶ Эм ве йәке заньн кө бьнийат'а мэйә кэвьн т'эви ви хач^ф бу, вәки қальбе гөнәк'ар сәри һьлнәдә, кө жь вьр шунда эм нәбьнә хөламед гөнә. ⁷ Чьмки әве кө мьрийә, әв жь гөнә азабуий йә. ⁸ Ава һәгәр эм т'эви Мәсiһ мьрнә, эм бавәр дькьн, кө әме т'эви ви бьжин жи. ⁹ Чьмки эм заньн Мәсiһ кө жь мьрне р'абуйә, иди намьрә, мьрын сәр ви иди һ'өкөм накә. ¹⁰ Мьрна әв мьр, һндава гөнәда щарәке бона һәр т'ьм мьр, ле жийина кө ньһа дьжи, һндава Хвәдеда дьжи. ¹¹ Өса жи хун хвә һндава гөнәда мьри һ'әсаб кьн, ле һндава Хвәдеда сах, бь сайа Мәсiһ Иса.

¹² Ава бьра иди гөнә һ'өкөми сәр қальбе вәйи п'уч'и-мьри нәкә, кө хун гөр'а хвәстьнед ви бькьн. ¹³ У әндәмед қальбе хвә нәдьнә гөнә кө бьбьнә һащәтед нәһәқийе, ле бәле хвә бьдьнә дәсте Хвәде, чава йәки жь мьрне р'абуйи, бьра әндәмед вә бьбьнә һащәтед һәқийе, бона Хвәде. ¹⁴ У гөнә we сәрвәрийе ль вә нәкә, чьмки хун нә бьн қанунеда нә, ле бьн к'эрәмеда.

Хöламед р'астийе

¹⁵ Иди чь? Эм гөна бькьн, чьмки нэ бьн қанунеда нэ, ле бьн к'эрэме? Т'ө щар! ¹⁶ Һун һақас тышт Һызаньн кө һун бона хөламентийе дәсте к'ева дьчьн у гөр'а к'е дькьн, дьбьнэ хөламед ви? һэгэр һун хөламед гөнэ бьн, дьчьнэ бэрбь мьрьне, ле һэгэр һун хөламед Хвэде бьн, гөр'а вида бьн, дьчьнэ бэрбь р'астһ'эсаббуне^ф. ¹⁷ Ле шыкьр жь Хвэде, һун кө вэхтэке хөламед гөнэ бун, ле вэ бь дьл у щан гөра т'эрзе we һинкьрьне кьр, йа кө вэ хвэ спарте. ¹⁸ Һун жь гөнэ аза бун у бунэ хөламед р'астийе. ¹⁹ (Эз мина э'дэте мэрьвайе дьбежьм, бона бьнйат'а вэйэ мэрьвайийэ бет'ақэт.) Вэ чава вэхтэке эндэмед хвэ данэ нәһэқийе кө бьбьнэ хөламед һ'эрабийе у нәһэқийе, өса жи ньһа эндэмед хвэ бьдьнэ һ'элалийе^ф кө бьбьнэ хөламед р'астийе.

²⁰ Гава һун хөламед гөнэ бун, жь р'астийе аза бун. ²¹ Һьнге вэ жь кьрьнед хвэ чь бэр чьнин, бона к'ижана ньһа һун шэрм дькьн? Эw ахьрийе мерьв дьбьнэ бэрбь мьрьне. ²² Ле ньһа һун жь гөнэ кө аза бун у бунэ хөламед Хвэде, бэре һ'элалийэ дьчьньн у ахьрийа ван жи жийина һ'эта-һ'этайе йэ. ²³ Чьмки маше гөнэ мьрьн э, ле п'ешк'еша Хвэде жийина һ'эта-һ'этайе йэ, бь сайа Хөдане мә Мэсих Иса.

Т'эрзэки қәнщ жь қануна һ'ал-зэwаще

7 ¹ Һун р'ьнд ф'эм дькьн хушк-бьрано, эзе ньһа дэрһэқа чьда вэр'а хэбэр дьм, чьмки эз т'эви ван хэбэр дьдьм, йед кө һаш жь қануне һәнэ: Қанун сэр мерьв һақас вэхт һ'өкөм дькэ, һ'эта кө мэрьв сах э. ² Мэсэлэ, жьна меркьри бь қануне мере хвэйи сахва гьредайи йэ, ле һэгэр мер ле

дъмьрэ, эw һынге жь we қануна кө мерва гьредайи бу аза дьбэ. ³ Аwa һэгэр мере we һе сах бэ эw бьбэ жьна мерэки дьн, we зьнек'ар бе һ'эсабе, ле һэгэр мер ле бьмьрэ, эw жь we қануне аза дьбэ у зьнек'ар набэ, һэгэр бьбэ жьна мерэки дьн. ⁴ Өса жи һун хушк-бьрайед мьн, бь бэдэна Мэсиһ һындава Қанунеда мьрьн, кө бьбьнэ п'ара йэки дьн, йе кө жь мьрьне р'абуйэ, wэки һун Хwэдeр'а бэр биньн. ⁵ Чьмки гава мэ һе бь бьнийат'а мэрьвайе дьжит, тэме гөна, кө жь Қануне сэри һьлдьдан, нава қальбед мэда йа хwэ дькьрьн, кө эм бэре мьрьне бьдьн. ⁶ Ле ньһа эм һындава Қанунеда мьрьн, жь we хьлаз бун, бь к'ижане эм гьрти бун, кө эм бь жийина нуйэ р'өһ'ани хөламтийе Хwэдeр'а бькьн, нэ кө бь р'ийа Қануна ньвисар.

Қанун у гөнэ

⁷ Аwa эм чь бежьн? Гэло Қанун гөнэ йэ? На хер! Ле бэле мьне гөнэ нас нэкьра, һэгэр Қануне нибуйа. Мэсэлэ, дьлһавьжи жи мьне ньзаньбуйа гөнэ йэ, һэгэр Қануне нэготьбуйа: «Дьлһавьжийе нэкэ»*. ⁸ Ле гөнэ жь т'эмийе мэщал станд, нава мьнда һэр щур'э дьлһавьжи пешда анин. Чьмки бе қанун гөнэ мьри йэ. ⁹ Эз хwэха wэхтэке бейи қанун сах бум, ле гава т'эми гьһиштэ мьн, гөнэ сах бу ¹⁰ у эз мьрьм. Эw т'эмийа кө we жийин бьда мьн, һэма эw жи бу сэбэбе мьрьна мьн. ¹¹ Чьмки гөнэ жь т'эмийе мэщал станд эз хапандьм у бь we көштьм.

¹² Аwa Қанун пироз э у т'эмийа we пироз, р'аст у қэнщ э. ¹³ Wэки өса йэ йа қэнщ мьнр'а бу мьрьн? На хер! Ле эв кьре гөнэ бу, кө бь йа қэнщ мьрьн сэр мьнда ани. Эв

---

* 7:7 Дэрк'этын 20:17; Қануна Дөщари 5:21.

йәк аһа бу, вәки һ'өнөре гөнә к'ьфш бә у бь т'әмийе һе гөнәк'арийа гөнә к'ьфш бә.

Шәр'е нәхөйайи нава инсенда

¹⁴ Бәле әм заньн кө Қанун р'өһ'ани йә, ле әз хун у гошт ым, хөламәки гөнәр'а фьроти. ¹⁵ Чьмки әз фә'м накьм чь дькьм. Нә кө ви тышти дькьм, чь кө дьхвазьм, ле ви тышти дькьм, чь кө бәр ч'ә'ве мьн р'әш ә. ¹⁶ Ле һәгәр әз тыште нә бь дьле хвә дькьм, Қануне бәгәм дькьм, кө әв қәнщ ә. ¹⁷ Ле аһа нә кө әз ве йәке дькьм, ле бәле гөне кө нава мьнда дьминә дькә. ¹⁸ Әз заньм кө нава мьнда, аһа готи бьнйат'а мьнда, т'ө тыште қәнщ наминә, чьмки хирәта мьн қәбул накә, ле әв йәк мьнр'а ль һәв найе. ¹⁹ Бәле ве қәнщийа кө дьхвазьм бькьм накьм, ле хьрабийа кө нахвазьм ве дькьм. ²⁰ һәгәр әз ви тыште нә бь дьле хвә дькьм, иди нә кө әз дькьм, ле әв гөне кө нава мьнда дьминә, әв дькә.

²¹ Аһа әз қанунәке дьбиньм: Гава дьхвазьм кө қәнщийе бькьм, бе һ'әмде мьн дьбә хьраби. ²² Әз бь к'урайийа дьле хвә қануна Хвәде бәгәм дькьм, ²³ ле қанунәкә дьн нава хвәда дьбиньм кө мьқабьли ве қануна һ'ьше мьн бәгәм кьрийә дькә шәр' у мьн дькә һесире қануна гөна, йа кө нава мьнда йә. ²⁴ Әз чь мәрвәки һесир-бәләнгаз ым! К'и ве мьн жь дәсте ви қальбе п'уч'и-мьри хьлаз кә? ²⁵ (Шькьр жь Хвәдер'а, бь сайа Хөдане мә Иса Мәсйһ!)

Бь ви аһайи әз хвәха бь һ'ьш-ақьле хвә хөламтийе қануна Хвәдер'а дькьм у бь қальбе хвә хөламтийе қануна гөнар'а дькьм.

Жийина бь Р'öh'e Хwәде

8¹ Ньһа иди диwana ван набә, йед кә т'эви Мәсһ Иса бунә йәк.*² Чьмки қануна Р'öh'e кә жийине дьдә, бь сайа Мәсһ Иса әз жь қануна гөна у мьрьне хьлаз^ф кьрм. ³ Бәле чь кә Қануне жь дәст бет'ақәтийа бьнйат'а мәрвайе нькарьбу бькьра, Хwәде әw йәк кьр, Көр'е хwә дьлқе бьнйат'а мәрвайийә гөнәк'арда бона гөна шанд. У аһа әwi we бьнйат'еда диwana гөна кьр, ⁴ wәки р'астийа т'әмийед Қануне нава мәда бе қәдандьне, әм кә бь бьнйат'а мәрвайи нажин, ле бь Р'öh'. ⁵ Йед кә ль гора бьнйат'а мәрвайе дьжин, әw сәр тыштед бьнйат'а мәрвайе дьфькьрн, ле йед ль гора Р'öh' дьжин, әw сәр тыштед Р'öh' дьфькьрн. ⁶ Ахьрийа фькьра бьнйат'а мәрвайе мьрн ә, ле ахьрийа фькьра Р'öh' жийин у ә'дльайи йә. ⁷ Чьмки фькьра бьнйат'а мәрвайе дьжмьне Хwәде йә, әw бәр қануна Хwәде хwә нашкенә, нә жи дькарә. ⁸ Әвед бь бьнйат'а мәрвайе дьжин, нькарьн ль Хwәде хwәш бен.

⁹ Ле һун бь бьнйат'а мәрвайи нажин, ле бь Р'öh' дьжин, һәгәр р'аст Р'öh'e Хwәде нава wәда дьминә. Ле һәгәр Р'öh'e Мәсһ дьле йәкида т'өнә, әw нә п'ара wi йә. ¹⁰ У һәгәр Мәсһ дьле wәда йә, қальб мьри йә, чьмки wә гөнә кьр, ле р'öh' сах ә*, чьмки һун р'аст һатьнә һ'әсабе. ¹¹ У һәгәр әw Р'öh'e кә Иса жь мьрьне р'акьр нава wәда дьжи, кә оса йә әwe Мәсһ жь мьрьне р'акьр, we бь wi Р'öh'e хwәйи нава wәда, жийине бьдә қальбе wәйи п'уч'и-мьри жи.

---

* 8:1 Нав дәстньвисаред пашwәхтийеда әв жи һәйә: «Бь бьнйат'а мәрвайи нажин, ле бь Р'öh'» (8:4 бьньһер'н).

* 8:10 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Р'öh'e Хwәде жийин ә бона wә».

¹² Бона ве йэке хушк-бьрано, эм дэйндар ын, ле нэ дэйндаред бьнийат'а мэрьвайе, кө ль гора we бьжин.

¹³ Чьмки һэгэр һун ль гора бьнийат'а мэрьвайе бьжин, һуне бьмьрын, ле һэгэр һун бь Р'öh' кьред бьнийат'а мэрьвайе бькөжьн, һуне бьжин.

¹⁴ Әвед кө бь Р'öh'e Хwәде тенэ р'ебэрикьрне, әв ын лавед Хwәде. ¹⁵ Чьмки wә р'öh'эки өса нэстандийэ, кө wә диса бькэ хөлам бьтьрсьн, ле wә әв Р'öh' стандийэ, йе кө wә дькэ зар'ед Хwәде, бь к'ижани гази wi дькьн: «Абба^Ф!» awa готи «Баво!» ¹⁶ һәма әв Р'öh' хwәха т'эви р'öh'e мә шәдэтийе дьдә, кө эм зар'ед Хwәде нә. ¹⁷ У һэгэр зар' ын, өса жи хwәйиwar ын, wape Хwәде нә у т'эви wartийа Мәсиһ ын. Бәле һэгэр эм т'эви щәфайе Мәсиһ бунә, әме т'эви р'умәта wi бьн жи.

Р'умәта создайи

¹⁸ Әз аһа т'эхмин дькьм, кө щәфе мәйи ви зәмани, ль бәр р'умәта we мәва* әйан бә, нә т'ө тышт ә. ¹⁹ һ'әму ә'фьрин жи бе сәбьр ч'ә'вньһер'и хөйабуна лавед Хwәде нә. ²⁰ Бәле ә'фьрин жи бәр байе бәтәлийе к'әтьн, нә кө бь һ'әмде хwә, ле Хwәде әв данә ве йэке.* Ле бәле әв гөман һәбу, ²¹ кө ә'фьрине хwәха жи жь we хөламтийа п'уч' аза бьн у т'эви азайи у р'умәта зар'ед Хwәде бьн. ²² Чьмки эм заньн кө һ'әму ә'фьрин һ'әта ньһа бь һәвр'а дькьнә зарә-зар у мина еша к'өлфәте^Ф дьк'ьшиньн. ²³ У нә т'әне ә'фьрин, ле эм хwәха жи, кө мә чава бәре^Ф дәрәмәта пешьн* Р'öh'e

* 8:18 Аһа жи те фә'мкьрне: «Нава мәда».

* 8:20 Дәстпелун 3:17.

* 8:23 Аһа те фә'мкьрне: «Хwәде чава п'ешк'еша пешьн Р'öh'e Пироз дьдә» йан жи: «Р'öh'e Пироз чава бәре дәрәмәта Хwәдейә пешьнә кө Хwәде дьдә бавәрмәнд дьстиньн».

Пироз станд, нава хвэда зарэ-зар ын у we һивийе нэ, һ'эта Хвэде мэ бьк'ьшинэ п'еси́ра хвэ, ава готи эм бьг'һижьнэ азаййа қальбе хвэ. ²⁴ Бэле ве гөманеда эм хьлаз бун. Ле эw гөмана кө те дитьне, эw нэ гөман э, чьмки йэк чава дькарэ гөмана wi тышти бэ, к'ижан ль бэр ч'э'ва йэ? ²⁵ Ле һэгэр гөмана мэ ль тыште нэдити йэ, эм бь сэбьре һивийе бьминьн.

²⁶ Öса жи Р'öh'e^ф Пироз те һэwара бет'ақэти́а мэ, чьмки эм нъзаньн гэрэке чава дөа бькьн*, ле Р'öh'e Пироз хвэха бь готьнед к'эсэрэ найенэ сэр зар-зьмана, бона мэ лава-навчетийе дькэ. ²⁷ У йе дьла э'нэнэ дькэ занэ фькьра Р'öh'e Пироз чь йэ, чьмки эw wэкэ қьрара Хвэде бона мэрьвед Хвэде лава-навчетийе дькэ.

²⁸ Эм заньн кө һэр тыштида Хвэде дькэ кө ванр'а бьбэ қэнщи, йед кө wi һ'ыз дькьн* у ль гора қаз-қөдрэта wi газикьри нэ. ²⁹ Чьмки Хвэде к'ижан пешда бьжартьн, эw жи пешда к'ьфш кьрьн, кө бьбьнэ мина Көр'е wi, wэки Иса нава гэлэк хушк-бьрада ньхөри бэ. ³⁰ К'ижан пешда к'ьфш кьрьн, гази ван жи кьр у гази к'ижана кьр, эw жи бесуц кьрьн у к'ижан бесуц кьрьн, эw жи хвэйир'умэт кьрьн.

Һ'эзкьрьна Хвэде: һэгэр Иса йар э, к'и we нэйар бэ?

³¹ Ава эм чь бежьн бона ван тышта? һэгэр Хвэде пышта мэ йэ, к'и дькарэ мьрабьли мэ бэ? ³² Эwe кө һ'эйфа wi Көр'е wi нэһат, ле бона мэ һ'эмуйа да дэр, иди we чава һэр тышти т'эви wi п'ешк'еши мэ нэкэ? ³³ К'и

---

* 8:26 Аһа жи те фэ'мкьрьне: «Бона чь дөа бькьн».

* 8:28 Нав дэстньвисаред һьнэкада аһа йэ: «Эм заньн кө һэр тышт ванр'а дьбьнэ қэнщи йед кө Хвэде һ'ыз дькьн».

дькарэ бьжартийед Хвэде гөнэк'ар кэ? Хвэде йэ, кө ван бесущ дькэ. ³⁴ К'и дькарэ диwana ван бькэ? Мэснх Иса йэ кө бона ван мьр, ле бэле жь мьрьне р'абу жи у к'елэка^ф Хвэдейэ р'асте йэ, бона мэ лава-навчетийе дькэ. ³⁵ Чь тыште избат кэ, кө һ'ьзкьрна Мэснх ль мэ сар буйэ?* Дэрд-көл, тэ'ли-тэнги, зерандьн, хэлайи-щэлайи, бесьт'ари, қэда-бэла йан шур? ³⁶ Чава ньвисар э:

«Бона тэ эм һэр р'ож бэр мьрьне нэ,
мина пэза сэржекьрьне һ'эсаб дьбьн»*.

³⁷ Ле эм нава ван һ'эму тыштада һе зедэ сэрдык'эвьн, бь сайа эви кө эм һ'ьз кьрын. ³⁸ Чьмки эз э'сэи заньм кө нэ мьрын, нэ жийин, нэ мьльак'эт^ф, нэ шэхсэк, нэ тыштед һазьр, нэ тыштед we бен, нэ т'ө қэват, ³⁹ нэ йед жорьн, нэ йед жерьн* у нэ жи э'фьринэки майин дькарэ һ'ьзкьрна Хвэде сэр мэ сар кэ, йа кө бь дэсте Хөдан Мэснх Иса п'ара мэ к'этийэ.

Хвэде у мьлэте ви щьһуйе бьжарти

9 ¹ Эз бь Мэснх бе хельф р'аст дьбежьм у исафа^ф мьн жи бь сайа Р'өһ'е Пироз мьнр'а шэ'дэтийе дьдэ, ² кө эз гэлэки бэр хвэ дьк'эвьм у көла дьле мьн жи к'ур э. ³ Чьмки мьн хвэха дьхвэст ньфьр' ль мьн бьбуйа, т'ела мьн жь Мэснх бьқэтийа, бона мьлэте мьни жь хун-гоште мьн, ⁴ кө исраели^ф нэ. Ль ван дьк'эвэ бьбьнэ зар'ед Хвэде, Хвэде р'умэта хвэ нишани ван да, пэйман^ф т'эви ван гьредан, қанунед хвэ данэ ван у кьрьнэ хвэийед

* 8:35 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Чь we бькарьбэ мэ жь һ'ьзкьрна Мэснх бьқэтинэ?» Ль гора йунани «һ'ьзкьрын» йа Мэснх э.

* 8:36 Зэбур 44:22.

* 8:39 Ава жи те фэ'мкьрьне: «Нэ бьльндайи, нэ к'урайи».

h'эбандьн у созед дайи.* ⁵ Кал-бав жи жь ван ын у Мэсирь жи алийе хун у гоштда жь нав ван hat, кө сэр h'эмуйар'а Хwэдейе h'эта-h'этайеи нежайи шыкьрийе йэ*. Амин.

⁶ Ле бэле наqэwьмэ кө созе Хwэде хельф дэре, чьмки нэ кө эw h'эму нэ исраели, йед кө жь Израел дьне к'этьнэ ⁷ у нэ жи h'эмуйед жь бэдэна Бьраһим бунэ зар'ед вийэ һаq-h'элал ын, ле һатийэ готье: «Бь Исчаq^ф we тэр'а зөр'эт бе h'эсабе»*. ⁸ Аwa готи зар'ед Хwэде нэ эw ын, йед кө жь бэдэна т'эбийэти нэ, ле зар'ед создайи we зөр'эт бенэ h'эсабе. ⁹ Чьмки созе готи эв бу: «Салэкэ дьн ви чахи эзе вэгэр'ьм у көр'эке Сэрайер'а бьбэ»*. ¹⁰ Ле нэ т'эне эв бу, Р'евека^ф жи бь дө көр'а жь бавэки h'эмлэ дэрк'эт, аwa готи жь баве мэ Исчаq. ¹¹⁻¹² Гава көр'ьк he нэбьбун, he qэнщи-хьраби нэкьрьбун, Р'евекайер'а hatэ готье: «Йе мэзын we хөламтийе ль йе бьч'ук бькэ»*. Эв йэк бу, wэки qьрара Хwэде wэкэ бьжартына ви дэре, нэ кө кьрава гьредайи бэ, ле ль гора газийа Хwэде бэ. ¹³ Чаwa ньвисар э: «Мьн Аqуб^ф h'ьз кьр, ле жь Эсаw^ф чум»*.

¹⁴ Эм иди чь бежьн? Гэло нэһэqийа Хwэде һэйэ? На хер!¹⁵ Чьмки Мусар'а дьбежэ: «Эз к'ижани бемэ р'э'ме, эзе

---

* 9:4 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Ль ван дык'эвэ бьбьнэ зар'ед Хwэде, хwэйед р'умэт, пэймана, Qануна дайи, h'эбандьн у созед дайи».

* 9:5 Аһа жи те фэ'мкьрьне: «Дэ бьра Хwэдейи h'эта-h'этайе хwэйипэсын бэ».

* 9:7 Дэстпелун 21:12.

* 9:9 Дэстпелун 18:10, 14.

* 9:11-12 Дэстпелун 25:23.

* 9:13 Малахи 1:2-3.

бемэ р'э'ме у дьле мьн сэр к'е бышэвьтэ, we бышэвьтэ»*.
¹⁶ Эв йэк иди нэ жь хвэстын йан хирэта мерьв э, ле жь р'э'ма Хвэде йэ. ¹⁷ Чьмки нъвисара пироз Фьрэвьнр'а^ф дьбежэ: «Бона we йэке мьн тō кьри п'адша, wэки қэwата хwэ бь тэ бьдьмэ к'ьфше у наве мьн т'эмамия дьнйайеда бе готье»*. ¹⁸ Аwа Хвэде к'ижана дьхwазэ те р'э'ме у к'ижана дьхwазэ wан сэрh'ьшк дькэ.

Һерс у р'э'ма Хвэде

¹⁹ Кō өса йэ те мьнр'а бежи: «Ле иди чьма Хвэде мэ нэһэқ дькэ? К'и дькарэ ль бэр қьрара wi р'абэ?» ²⁰ Ле тō к'и йи, э'вдо, кō ль бэр готьна Хвэде р'адьби? Гэло щер' дькарэ щер'кэrr'а бежэ: «Тэ чьма эз аһа чекьрьмэ?»*
²¹ Чьма h'ōкōме щер'кэр сэр ахе т'өнэ кō жь we h'эр'ийа стьрайи һьн дэрданед^ф бона р'умэте чекэ, һьн жи бона бер'умэте? ²² Ле чь we йэкер'а һэйэ, һэгэр Хвэде бэри к'ьфшкьрьна һерс у қэwата хwэ, бь думька дьреж гэлэки сэбьра хwэ ль wан дэрданед һежайи һерсе бинэ, йед кō ондабунер'а һазьр сэкьни нэ?» ²³ Wi эв йэк кьр, wэки дэwлэмэндтийа р'умэта хwэ wан дэрданар'а бьдэ к'ьфше, йед кō бунэ хwэйе we р'э'ме, к'ижан кō wi пешда һазьр кьрьбун, wэки эw т'эви р'умэта wi бьбуна. ²⁴ У эw дэрданед газикьри эм ьн, нэ кō т'эне жь щьһуйа, ле жь нэщьһуйа жи, ²⁵ чаwа к'ьтеба һосэйада эw дьбежэ:

* 9:15 Дэрк'этын 33:19.

* 9:17 Дэрк'этын 9:16.

* 9:20 Ишайа 29:16; 45:9.

* 9:22 Аһа жи те фэмкьрьне: «Ле чь we йэкер'а һэйэ, һэгэр Хвэде бь думька дьреж ль wан дэрдана сэбьр дькэ, к'ижан һежайи we һерсе нэ у ондабунер'а һазьр сэкьни нэ, чьмки wi хвэст һерса хwэ бьдэ к'ьфше у қэwата хwэ wанва э'йан кэ?»

«Щьмэ'та кө нэ щьмэ'та мьн э, эзе бежьме: «Щьмэ'та мьн»

у йа нэ дэлал эзе бежьме: «Дэлал»»*.

²⁶ У «we дэра кө ванр'а hatэ готьне: «һун нэ щьмэ'та мьн ьн»,

һэма ль ьр жи эве лауед Хwэдейе сах бенэ готьне»*.

²⁷ Ишайа^ф жи бона Израел дькэ гази дьбежэ:

«һэгэр һ'эсабе зар'ед Израел wэкэ қума бэ'ре бэ, т'эне һьнэк we же хьлаз бэ.

²⁸ Чьмки Хөдан we кьн у көрт зутьре диwana дьне бькэ»*.

²⁹ У чава Ишайа бэри ве йэке гот: «һэгэр Хөдане Зор мэр'а зөр'эт нэһьшта, эме бьк'этана р'ожа Содоме^ф у бьбуна мина Гоморайе»*.

Израел у Мьзгини

³⁰ Эм иди чь бежьн? Нэщьһуйед кө пэй р'астийе нэдьчун, гьһиштьнэ р'астһ'эсаббуне, we р'астһ'эсаббуна жь бawэрийе, ³¹ ле Израел кө пэй Qануне дьчун кө р'аст бенэ һ'эсабе, нэгьһиштэ we йэке. ³² Чьма? Чьмки эw нэ кө бь бawэрийе бу, ле бь кьред хwэ. У эw сэр кэвьре льк'өмандьнеда к'этьн хол бун, ³³ чава ньвисар э:

«Ва эз кэвьрэки льк'өмандьне Сийонеда^ф датиньм, зьнарэки же холбуне у һэр кэсе кө wi бawэр бькэ, we шэрми нэбэ»*.

---

* 9:25 һосэйа 2:23.

* 9:26 һосэйа 1:10.

* 9:27-28 Ишайа 10:22-23.

* 9:29 Ишайа 1:9.

* 9:33 Ишайа 8:14; 28:16.

10¹ Хушк-бърано! Дѳа у хвэстына дьле мьн жь Хвэде бона хьлазбуна Исраеле йэ. ² Эз шэ'де вана мэ, кѳ эв хьндава Хвэдеда хвэйихирэт ын, ле эв йэк бе занэбун э. ³ Вана фэ'м нэкър, кѳ Хвэде чава мерьв р'аст h'эсаб дькэ, хвэстын бь щур'е хвэ h'име р'астийе дайнын у ль бэр р'астийа Хвэде та нэбун. ⁴ Чьмки бь Мэсйи́н Қанун сэр хэвда хат, кѳ хэр бавэрмэнд бь ви р'аст бе h'эсабе.

Һэр кэс дькарэ хьлаз бэ

⁵ Бона we р'астийа жь Қануне Муса аһа дьньвисэ: «Мэрьве кѳ Қануне бьқэдинэ, бь we жи эве бьжи»*. ⁶ Ле р'астийа кѳ жь бавэрийе йэ, аһа дьбежэ: «Дьле хвэда нэбежэ: К'е we р'абэ э'змен?»* (ава готи Мэсйи́н жорда бинэ), ⁷ йан: «К'е we хэр'э дийаре мьрийа?»* (ава готи Мэсйи́н жь нава мьрийа дэрхэ). ⁸ Ле бэле ньвисар чь дьбежэ? «Хэбэра Хвэде ль щэм тэ йэ, ль сэр заре тэ йэ у дьле тэда йэ»*, (ава готи эв хэбэра бавэрийе, йа кѳ эм даннасин дькьн). ⁹ һэгэр тѳ бь дэве хвэ иқрар^ф бьки, кѳ Иса Хѳдан э у дьле хвэда бавэр бьки, кѳ Хвэде эв жь нава мьрийа р'акьрийэ, те хьлаз би. ¹⁰ Чьмки бь дьл йэк бавэр дькэ, р'аст те h'эсабе у бь дэв иқрар дькэ, хьлаз дьбэ. ¹¹ Чава ньвисар дьбежэ: «Һэр кэсе кѳ ви бавэр бькэ, we шэрми нэбэ»*. ¹² Ль вьр фьрқи г'ѳнэ нава щьһу у нэщьһуяда, чьмки Хѳдане h'эмуйа йэк э, хьндава ван

* 10:5 Қануна К'аһинтийе 18:5.

* 10:6 Қануна Дѳщари 30:12.

* 10:7 Қануна Дѳщари 30:13.

* 10:8 Қануна Дѳщари 30:14.

* 10:11 Ишайа 28:16.

h'эмуйада жи мэр'д э, к'ижанед гази ви дькын. ¹³ Чьмки нъвисар дьбежэ: «К'и гази наве Хөдан кэ, we хьлаз бэ»*.

Qöсура Исраеле

¹⁴ Ле we чава гази ви кын, хэгэр бавэрийа хвэ ви нэанинэ? Йан we чава ви бавэр бькын, хэгэр бона ви нэбьхистьнэ? Йан we чава бьбьнен, хэгэр хэбэр даннасин нэбэ? ¹⁵ Йан we чава хэбэре даннасин кын, хэгэр нэенэ шандьне? Чава нъвисар э: «Чьқаси h'эwас ын гавед йед мьзгинийа хере дьдн!»*

¹⁶ Ле h'эмуйа гөр'а Мьзгинийе нэкър, чьмки Ишайа дьбежэ: «Хөдан, к'е бавэрийа хвэ готьна мэ ани?»* ¹⁷ Аwa бавэри жь бьхистьне те у бьхистьн жи жь готьнед бона Мэсиф.

¹⁸ Ле бэле эз дьпърсым: Гэло вана нэ бьхист? Нақэwьмэ. Чьмки нъвисар э:

«Дэнге ван г'эмаамийа эрде хьлда у хэбэра ван ль қолбед дьнйайе бэла бу»*.

¹⁹ Эз диса дьпърсым: Гэло Исраел пе нэх'эсийа? Пешийе Муса дьбежэ:

«Эзе бь мьлэте нэ мьлэт хелана бьдьмэ wэ у бь мьлэтеки бефэ'м херса wэ р'акьм»*. ²⁰ У Ишайа мерк'ими дьбежэ:

«Эз ванва дэрк'этым, к'ижан ль мьн нэдыгэр'ийан

---

* 10:13 Йовел 2:32.

* 10:15 Ишайа 52:7.

* 10:16 Ишайа 53:1.

* 10:18 Зэбур 19:4.

* 10:19 Qануна Дөщари 32:21.

у эз ванва э'йан бум, к'ижана бона мьн нэдьпърсин»*.
21 Ле бале бона Исраеле жи дьбежэ: «Г'эмамия р'оже мьн дэсте хвэ дьрежи мьлэтэки сэрh'ьшк у хвэсэрихвэ кър»*.

Р'э'ма Хвэде һындава мьлэте ви Исраеледа

11 ¹ Ава эз дьпърсым: Гэло Хвэде дэст жь щьмэ'та хвэ кър? На хер! Эз хвэха жи исраели мэ, жь зөр'эта Бьраһим ым, жь қэбила Бьнейамин^ф. ² Хвэде дэст жь щьмэ'та хвэ нэкър, к'ижан пешда бьжартьбу. Йан һун ньзаньн сэрһатийа Елийасда^ф ньвисар чь дьбежэ чава, ви шыкийате^ф Исраеле ль Хвэде дькър дьгот? ³ «Хөдан, п'ехэмбэред тэ көштън, горигәһед^ф тэ хьраб кърън, т'эне эз мамэ у пэй мьн жи к'этьнэ кө бькөжън»*. ⁴ Ле шаба Хвэде чь бу? «Мьн хвэр'а һ'эфт һ'эзар мэри хвэй кърънэ, йед кө ль бэр Ба'эл^ф чок нэданэ»*. ⁵ Öса жи ньһа ви зэманида һьнэкэ бь к'эрэма Хвэде бьжарти манэ. ⁶ У һэгэр бь к'эрэме йэ, иди нэ жь кьра йэ, һэгэр öса буйа, к'эрэм иди нэдьбу к'эрэм.

⁷ Иди чь? Исраел нэгъһиштэ we чь кө дьгэр'ийа, ле йед бьжарти гъһиштъне у йед майин кор бун, ⁸ чава ньвисар э:

«Хвэде шэвэр'эша кора ани сэр ван,
кө бь ч'э'ва нэбиньн у бь гөһа нэбьһен, һ'эта р'ожа
иройин»*.

⁹ У Давьд дьбежэ:

---

* 10:20 Ишайа 65:1.

* 10:21 Ишайа 65:2.

* 11:3 1 П'адшати 19:10, 14.

* 11:4 1 П'адшати 19:18.

* 11:8 Қануна Дөщари 29:4; Ишайа 29:10.

«Дэ б'ра т'эхт-сьфьред ван ль ван бьбьнэ т'ор' у
т'элэк,
қэдэ-бэла жи һэде ван бэ.

¹⁰ Б'ра ава р'эш бе сэр ч'э'вед ван, нэбиньн
у пышта ван т'ьме тэвийайи бэ»*.

¹¹ Ава эз дьп'ьрс'ьм: Гэло эв жь р'е дэрк'этьн, кө онда
бьн? На хер! Ле нэһэқийа ван бу сэбэбе хьлазбуна
нэщ'ьһуя, кө позе ван жи бьшэшьтэ. ¹² һэгэр нэһэқийа
ван бу сэбэб кө дьнйа дэвлэти бэ у к'этьна ван бу сэбэб
кө нэщ'ьһу дэвлэти бьн, ле we he чьқас к'ар бэ гава
т'эмамайи ван хьлаз бэ!

Хьлазбуна нэщ'ьһуя

¹³ Ньһа эз вэ нэщ'ьһуяйр'а дьбеж'ьм: Бэле эз шандийе
нэщ'ьһуя мэ, қольхе хвэ бьльнд дьк'ьм, ¹⁴ бэлки
бькар'ьб'ьм позе йед жь хун у гоште хвэ бьдьмэ шэвате у
жь ван һьнэка жи хьлаз к'ьм. ¹⁵ Ч'ьмки һэгэр т'эхсирбуна^Ф
ван бу сэбэбе льһэвһат'ьна дьнйае т'эви Хвэде, иди ле
қэбулбуна ване бьбэ чь, һэгэр нэ сахбуна мьрийа?

¹⁶ һэгэр г'ьрка һэвире пешьн һ'элал э, т'эмамайи шкэве
пева һ'элал э.* У һэгэр р'ав пироз ьн, ч'ьқьл жи пер'а
пироз ьн. ¹⁷ һэгэр жь ван ч'ьқьла һьнэк шкэстьн, ле тө,
нэщ'ьһу дара зэйт'унейэ бэйани буйи, дэвса ван һати
сэрвак'ьрьне у т'эви қьнйата р'авед зэйт'уне буйи, ¹⁸ тө
дьле хвэ ль ван ч'ьқьлед шкэсти ша нэка. Ле һэгэр дьле
хвэ ша ки, бир бинэ, вэки нэ кө тэ р'ав жор г'ьрт'ьнэ,
ле р'ава тө г'ьртийи. ¹⁹ Иди те бежи: «Ч'ьқьл шкэстьн,
вэки эз бемэ сэрвак'ьрьне». ²⁰ Р'аст э. Эвана жь дэст

---

* 11:9-10 Зэбур 69:22-23.

* 11:16 Жьмар 15:19, 20.

нэбавэрийе шкэстын у тэ бь бавэрийе һ'им гьрт. К'обар нэбэ, ле бьтърсэ. ²¹ Чьмки һэгэр һ'эйфа Хвэде ч'ьрълед бьнийат'и нэһат, һ'эйфа ви ве тэ жи нэйе. ²² Ава дина хвэ бьдэ ширьнайи у һерса Хвэде, эв һерс э һьндава жь р'ек'этийада у ширьн э һьндава тэда, һэгэр нава ширьнайийеда бьмини. Ле һэгэр на, те жи бейи бьр'ине. ²³ Ле һэгэр щьһу нава нэбавэрийеда нэминьн, ве бенэ сэрвакьрне, чьмки Хвэде диса дькарэ ван сэрвакэ. ²⁴ Чьмки һэгэр тэ, нэщьһу вэки бьнийат'а хвэда ч'ьръле зэйт'уна бэйани буйи у һати бьр'ин, сэр ве зэйт'уна рэнщэ нэ жь бьнийат'а хвэ һати сэрвакьрне, ле һе чьқас р'һ'эт эве кэ ч'ьрълед бьнийат'и нэ, ве сэр зэйт'уна хвэ бенэ сэрвакьрне.

Р'э'ма Хвэдейэ һьндава һ'эмуйада

²⁵ Эз нахвазьм хушк-бьрано, кэ һун һаш жь ве сөр'е т'өнэбьн, кэ һун хвэ дэвса зана данэйньн. Парэкэ мьлэте Израеле ве сэрһ'ьшк бьминэ, һ'эта һ'эсабе ван нэщьһуйед кэ ве хьлаз бьн, т'эмам бэ. ²⁶ Пэй ве йэкер'а т'эмамийа Израеле ве хьлаз бэ, чава ньвисар э:

«Азакьр ве жь Сийоне бе
у бехвэдетийе жь Ақуб дур хэ.

²⁷ У эв э пэймана мьнэ т'эви ван,
гава эз гөнед ван һьлдьм»*.

²⁸ Мьзгинийе кэ дьньһер'и, эвана дьжмьн ьн бона хатьре вэ, ле бьжартьне кэ дьньһер'и, эвана һ'эзкьри нэ, бона хатьре кал-бавед ван. ²⁹ Чьмки Хвэде к'ижана дьбьжерэ у п'ешк'еша дьдэ к'е, ве йэкеда нэ п'ошман э. ³⁰ Чава вэ жи вэштэке гөһдарийа Хвэде нэдькьр, ле

* 11:27 Ишайа 59:20-21; 27:9.

ньһа бь нэгөһдарийа вана вә р'ә'м дит, ³¹ өса жи әвана ньһа бунә нэгөһдар, вәки бь р'ә'мдитьна вә әв жи р'ә'ме бьбиньн. ³² Чьмки Хвәде һ'әму кәс нава нэгөһдарийеда гьрти һьшт, вәки һ'әмуяа жи бе р'ә'ме.

Пәсьндайна занәбуна Хвәде

³³ Чьқаси к'ур ьн дәвләмәндти, сәрвахти^ф у занәбуна Хвәде! Қьраред ви чьқаси жь һ'ьш-ақьла дур ьн у кәс сәрәдәрийе жь р'ийед ви накә! ³⁴ Чава ньвисар ә:

«К'е нета Хөдан пе һ'әсийа?

Йан к'е бу ширәтк'аре ви?*

³⁵ Йан к'е пешда тыштәк дайә ви,

вәки әв диса ль ван вәгәр'инә?»*

³⁶ Чьмки һәр тышт жь ви, бь ви у бона ви нә. Шькьр жь вир'а һ'әта-һ'әтайе. Амин.

Қөрбанед^ф сахә дөрөфкьри

12 ¹ Ава әз һиви жь вә дькьм хушк-бьрано, бона we дьлшәватийа Хвәде, қальбе хвә дийари Хвәде кьн, чава қөрбанәкә^ф сахә дөрөфкьри, ль ви қәбул, йа кә һ'әбандьна вәйә р'өһ'ани* йә. ² У нәк'әвьнә кьрасе бәнде ве дьнийәе, ле сәр һ'ьше хвәда вәрьн, нет-фькьред вә бьра ну бьн, вәки бьзаньбьн чь йә қьрара Хвәде, кә қәнци, хвәши у к'амьли йә.

³ Әз бь we к'әрәма кә Хвәде да мьн, вә һәр кәсир'а дьбежьм: Чьқас жь вә дьк'әвә, жь we зедәтър нәфькьрьн,

---

* 11:34 Ишайа 40:13; Йерәмийа 23:18.

* 11:35 Ибо 41:11.

* 12:1 Аһа жи те ф'ә'мкьрьне: «һ'әбандьна вәйә р'аст», йан «һ'әбандьна вәйә т'әбийәти».

ле сэр хвэ бьн, бьра һэр кэс вэкэ we бавэрийа кӧ Хвэде п'арэвэкьр, бьфькьрэ. ⁴ Чава қальбе мада гэлэк эндэм һэнэ у һ'эму эндэм кьрэки накьн, ⁵ өса жи эм гэлэк ын, ле йэктийа Мэсиһда эм бэдэнэк ын у һэр кэс жь мэ эндэмед һэв ын. ⁶ Аwa анэгори we к'эрэма мэр'а һатийэ дайине, п'ешк'ешед хвэйэ щур'э-щур'э бьдьнэ хэбате. һэгэр п'ешк'еша п'ехэмбэртийе^ф йэ, бьра вэкэ бавэрийа хвэ бьдьнэ хэбате, ⁷ һэгэр хьзмэтк'ари йэ, бьра нава хьзмэтк'арийеда бьн, һэгэр һинкьрьн э, бьра пэй һинкьрьне бьн, ⁸ йе дьл дьдэ мерьв, бьра ль пэй we йэке бэ, эве п'арэвэдькэ, бьра бь мэр'дани бькэ, эве сэрвер э, бьра хирэт бэ, эве қәнщийе дькэ, бьра бь эшқ у ша бькэ.

⁹ Н'ьзкьрьна вэ һ'ьлэк'ари нибэ, жь хьрабийе зьвер бьн, хвэ ль қәнщийе бьгьрьн. ¹⁰ Н'ьзкьрьнеда чава хушк-бьра сэр һэв шэват бьн, қэдьркьрьнеда жь һэвдӧ дэрбазтьр бьн, ¹¹ хирэтеда хвэр'анэдити нибьн, р'ӧһ'е хвэда* алав дьн, хьзмэтк'арийа Хӧдан бькьн, ¹² бь гӧмане ша бьн, тэнгасийада сэбьр кьн, һэр гав дӧа бькьн, ¹³ дэсте хвэ дьрежи щьмэ'та Хвэдейэ дэстгэнг кьн, пэй меванһ'эзийе бьн.

¹⁴ Йе вэ дьзериньн һун дӧа ван бькьн, бэле дӧа бькьн у ньфьр'а ль ван нэкьн. ¹⁵ Т'эви йед ша дьбьн ша бьн у т'эви йед дьгьрин бьгьрин. ¹⁶ Фькьра вэ һэр кэси һьндава һэвда йэк бэ, к'ӧбар-бабах нибьн, ле т'эви п'эришана ньмьз бьн, хвэ дэвса зана данэйньн.

¹⁷ Жь бэр хьрабийева хьрабийе ль т'ӧ кэси нэкьн. Чь ль бэр ч'э'ве һ'эму мэрьва қәнщ э, we бькьн. ¹⁸ Чьқас жь дэст вэ те, т'эви һ'эму мэрьва э'дьялайийеда бьн. ¹⁹ Н'эйфе һьлнэдьн, дэлално, ле щи бьдьнэ һерса Хвэде, чьмки

* 12:11 Аһа жи те фэ'мкьрьне: «Бь Р'ӧһ'е Хвэде алав дьн».

нъвисар э: «h'эйфһьлдан дэсте мьн э, эзе h'эйфе һьлиндьм, Хөдан дьбежэ»*. ²⁰ Ле бэле эв жи һэйэ: «һэгэр дьжмьне тэ бър'чи йэ, нен бьде у һэгэр т'и йэ, аве бьде, чьмки тө бь ве йэке пьриске егьр сэр сэре ви т'оп дьки»*. ²¹ Нәһелэ хьраби сэр тэ к'эвэ, ле бь қәнщийе тө сэр хьрабийе к'эвэ.

**Һәләқәтийа бавәрмәнда т'әви
сәрвер у һ'өкөмәтед ве дьне**

13 ¹ Һәр мәрвәк бьра гөр'а ван һ'өкөмәтийада бә, кө сэр wir'a нә, чьмки т'ө һ'өкөмәти бейи дәстура Хwәде т'өнә у әве кө һәнә жи, жь Хwәдеда нә. ² Аwa к'и кө бәр һ'өкөмәтийе р'адьбә, әw бәр ә'мьре Хwәде р'адьбә у әве кө р'адьбьн, диwана Хwәде сэр хwәда тиньн. ³ Чьмки сәрдар йед қәнщийе дькьн натьрсиньн, ле йед хьрабийе. Тө дьхwази жь һ'өкөмәте нәтьрси? Хwә ль қәнщийе бьгьрә, те бьби ширьне we. ⁴ Чьмки әw хьзмәтк'аре Хwәде йә бона қәнщийед тә. Ле һэгэр хwә ль хьрабийе бьгьри, же бьтьрсә, чьмки ви бадихәwа^ф шур гьренәдайә. Әw хьзмәтк'аре Хwәде йә, кө һерса ви сэр wанда бьр'ежә, к'ижанед кө хьрабийе дькьн. ⁵ Ләма әм гәрәке гөра һ'өкөмәтада бьн, нә т'әне wәки әм ль бәр һерсе нәк'эвьн, ле бэле wәки исафа мә жи дьле мә р'ьһ'әт бьһелә.

⁶ Бона ве йәке жи һун хәрщ жи дьдьн, чьмки әw хөламед Хwәде нә, борщдаред хәрщстандьне нә. ⁷ Аwa к'ер'а чь дьк'эвә, ль ван вәгәр'иньн, к'ер'а хәрщ дьк'эвә, хәрщ бьдьне, к'ер'а сәләф дьк'эвьн, сәләфа бьдьне, жь к'е

* 12:19 Қануна Дөщари 32:35.

* 12:20 Готьнед Сьлеман 25:21, 22.

гэрэке бьтърсын, бьтърсын, к'ер'а қэдър дьк'эвэ, қэдьре ши бьгьрын.

Н'ызкьрына һындава һөвда

⁸Т'ө тыштида дэйндаре т'ө кэси нэминьн, пештъринь ль һөв н'ызкьрыне, чьмки к'и кө һөвале хвэ н'ыз дькэ, т'эмамыйа Қануне дьқэдинэ. ⁹Эв т'эмийед кө һэнэ: «Зьнийе нэкэ, нэкөжэ, нэдьзэ, дьлһавьжийе нэкэ»* у һэр чь т'эмийед кө һэнэ, дьк'эвьнэ нава ве готье: «Һөвале хвэ вэкэ хвэ н'ыз бькэ»**. ¹⁰Н'ызкьрын хьрабийе ль һөвале хвэ накэ. Ава н'ызкьрын сэре Қануне дьгьрэ.

¹¹Ве йэке бькьн, чьмки һун заньн эв чь зэман э. Ньһа иди вэхт э эм жь хөве н'ышйар бьн, чьмки ньһа хьлазбун һе незики мэ йэ, нэ кө һынге гава мэ бавэр кьр. ¹²Шэв гэлэк чуйэ, сьбэһ незик буйэ, ава кьред тэ'ристанийе эм жь хвэ дур хьн у ч'экед р'онаийе сэр хвэва кьн. ¹³Өса бьжин чава р'онайа р'оже, бе куч'ксантийе, сэрхвэшийе, бенамусийе, н'эрабийе, шэр'удийе у н'эвсудийе. ¹⁴Ле Хөдан Иса Мэсинь ль хвэ бькьн мэрт'ал у гөһ нэдьнэ ван хвэстьнед бьнийат'а хвэйэ мэрьвайи.

Лома ль бьрайе хвэ нэкэ

14 ¹Эве кө бавэрийеда сьст э, қэбул кьн, ле нэ кө бона бир-бавэрийа ши жер'а бьк'эвьнэ дэ'ве. ²Йэк бавэр дькэ, кө һэр тышти дькарэ бьхвэ, ле йе сьст э, т'эне п'ыншар'е дьхвэ. ³Эве кө дьхвэ, бьра йе нахвэ беһөрмэт нэкэ у эве кө нахвэ, бьра лома йе дьхвэ нэкэ,

* 13:9 Дэрк'этын 20:13-15, 17; Қануна Дөщари 5:17-19, 21.

** 13:9 Қануна К'аһинтийе 19:18.

чъмки Хwәде әw қәбул кърыйә. ⁴ Тө к'и йи кө лома хөламе хәлде дьки? һәгәр сәкьни бә йан к'әти бә, әw ише Хwәйе wi йә. Ле we бьсәкьнә, чъмки Хөдан дькарә wi бьдә сәкьнандьне.

⁵ Йәк р'ожәке сәр р'оже дьнр'а дьгьрә, йәк жи һ'әму р'ожа wәкә һәв дьгьрә. Бьра һәр кәс фә'мина хwәда бawәр бә. ⁶ К'е р'ожәке хwәр'а ә'зиз һ'әсаб дькә, бона Хөдан ә'зиз һ'әсаб дькә, өса жи әwe дьхwә бона Хөдан дьхwә, чъмки шькьрийе дьдә Хwәде. У йе нахwә жи бона Хөдан нахwә у шькьрийе дьдә Хwәде. ⁷ Жь мә тө кәс бона хwә нажи у т'ө кәс жи бона хwә намьрә. ⁸ һәгәр әм дьжин, бона Хөдан дьжин у һәгәр әм дьмьрьн бона Хөдан дьмьрьн. Аwa һәгәр әм бьжин йан бьмьрьн, п'ара Хөдан ьн. ⁹ Бона ве йәке жи Мәсиһ мьр у сах бу, wәки һьн һ'өкөми сәр мьрийа бькә, һьн жи сәр саха. ¹⁰ Иди тө чьма лома бьре хwә дьки? Йан тө чьма бьре хwә беһөрмәт дьки? Әм һ'әмуйе жи ль бәр диwана Хwәде бьсәкьньн. ¹¹ Чьмки ньвисар ә: «Әз сахийа хwә кьм, Хөдан дьбежә, кө һәр чок we ль бәр мьн бьтәwә у һәр кәсе бежә: <Тө йи Хwәде>»*. ¹² Аwa жь мә һәр кәсе бона хwә шабе ль бәр Хwәде бьдә.

Бьре хwә п'ьшк^ф нәкә

¹³ Дә иди әм лома һәвдө нәкьн, ле һун хwәр'а бьдьн бәр һ'әсаба, чава бькьн кө ньг нәдьнә ль бәр бьра, кө нәльк'өмьн йан п'ьшк^ф нәбьн. ¹⁴ Әз ве йәке заньм у Хөдан Исада гөман ьм, кө тыштәки жь хwә һ'әрам^ф т'өнә, ле бона wi һ'әрам ә, йе кө һ'әрам һ'әсаб дькә. ¹⁵ һәгәр бь хварьна хwә тө дьле бьре хwә жь хwә дьһели, иди жийина тә нә бь һ'ьзкьрне йә. Бь хварьна хwә wi онда

* 14:11 Ишайа 49:18; 45:23.

нэкэ, бона к'ижани Мэсиһ мър. ¹⁶ Бъра эw тыште кө тө бона хwэ қәнц дьбини, нэбэ мэ'ни кө хьраби бе готъне. ¹⁷ Чъмки П'адшатийа^ф Хwэде хварьн у вэхварьнеда нинэ, ле р'асти, э'дълайи у шабунеда йэ, кө дайина Р'öh'e Пироз ьн. ¹⁸ К'е бь ван хөламтийе Мэсиһр'а дькэ, эw ль Хwэде хwэш те у дьбэ ширьне мэрьва.

¹⁹ Аwa эм һындава һэвда сэр нета э'дълайийе у бawэри авакърьне ьн. ²⁰ Р'уйе хварьнеда шьхөле Хwэде хьраб нэкьн. һэр тышт һ'элал э, т'эне бона wi мэрьви нэ р'аст э, йе кө бь хварьна хwэ дьбэ байисе к'этьна хэлqe. ²¹ Қәнц э нэ гошт бьхwi, нэ шэраве вэхwi у нэ жи тыштэки оса бьки, кө бьре тэ бьк'эвэ. ²² Тө чава бawэр дьки, бьра нава тэ у Хwэдеда бьминэ. Хwэзи ль wi, йе кө бь ван тыштед кө фэ'м дькэ кө р'аст ьн, хwэ гөнэк'ар накэ. ²³ Ле һэгэр йэк дьхwэ дөдьлийе дькэ, диwane сэр хwэда тинэ, чъмки бь бawэрийе нахwэ. У һэр тыште кө нэ бь бawэрийе йэ, гөнэ йэ.

Тө ль хэлqe хwэш wэрэ, нэ кө ль хwэ

15 ¹ Эм кө бawэрийеда қэwат ьн, гэрэке бьк'эвьнэ ьн баре сыста, нэ кө эм ль хwэ хwэш бен. ² Бъра жь мэ һэр кэс алийе қәнцийеда ль һэвале хwэ хwэш бе, кө бawэрийеда бьшьдэ. ³ Чъмки Мэсиһ жи нэ кө ль хwэ хwэш һат, ле чава ньвисар э: «Эw қаред кө ль тэ дькьн, ль мьн дькьн». ⁴ Ле чь кө пешда к'ьтебада һатэ ньвисаре, бона һинбуна мэ һатэ ньвисаре, wэки эм бь сэбьре у wan готънед ньвисарада кө бине дьдьнэ бэр мэ, хwэйигөман ьн. ⁵ Дэ бьра Хwэдейе сэбьре у бина ль бэр һэр кэси бьдэ wэ, кө һун һындава һэвда сэр нетэке ьн, wэкэ нэхш-

* 15:3 Зэбур 69:9.

т'эрзе Мәсиһ Иса, ⁶ кө эм бь дьл у зарәки шыкьрийе бьднә Хwәде у Баве Хөдане хwә Иса Мәсиһ.

Мьзгини бона нәщһуйа

⁷ Бона ве йәке бона шыкьрийа Хwәде һәвдө қәбул кьн, чава Мәсиһ эм қәбул кьрн. ⁸ Чьмки эз wәр'а дьбежьм, кө Мәсиһ бу хьзмәтк'аре щһуйа, бона амьнийа Хwәде ә'йан кә, wәки әw созе кал-бавар'а һатийә дайине, мак кә ⁹ у нәщһу бона р'ә'ма wi шыкьрийе бьднә Хwәде. Чава ньвисар ә:

«Бона ве йәке әзе нав нәщһуйада пәсьне тә бьдм у әшқи наве тә бьстьрем»*.

¹⁰ У диса дьбежә:

«Гәли нәщһуйа, ша бьн т'әви мьләте wi!»*

¹¹ У диса дьбежә:

«Шыкьрийе бьднә Хөдан гәли нәщһуйа у пәсьне wi бьдн, һ'әму щьмә'тно»*.

¹² Ишайа жи дьбежә:

«Тамарәкә Йеша^ф we дәре,
бьбә мире нәщһуйа
у нәщһу we гөмана хwә бьднә сәр wi»*.

¹³ Бьра Хwәдейе гөмане дьле wә бь шабуне у ә'дьялайийева бьк'ьмк'ьминә, бона we бавәрийа wә, wәки гөмана wә бь қәwата Р'өһ'е Пироз зедә бә.

---

* 15:9 Зәбур 18:49.

* 15:10 Қануна Дөщари 32:43.

* 15:11 Зәбур 117:1.

* 15:12 Ишайа 11:10.

Хьзмэтк'арийа Павлосэ бона нэщъһуяа

¹⁴ Эз хwэха wэда гөман ьм хушк-бърайед мьн, кө һун қәнщийада манэ у занэбунева жи дагърти нэ, дькарьн һэвдө ширэт кьн. ¹⁵ Ле аликива мьн төрөш кър wэр'а ньвиси, кө ван тышта бькьмэ бира wэ, бона we к'эрэма кө жь Хwэдеда мьнр'а һатийэ дайине, ¹⁶ wэки эз нава нэщъһуяада бьбьмэ бэрдэстийе Мэсиһ Иса. Эз нава Мьзгинидайна Хwэдеда мина к'аһинэки^ф хьзмэтк'арийе дькьм, кө һ'эдибуна^ф нэщъһуяа қэбул бэ, бь Р'өһ'е Пироз бөһөрти-жьбарэ бэ. ¹⁷ Аwa эз дькарьм бь сайа Мэсиһ Иса пе хьзмэтк'арийа хwэйэ бона Хwэде бьфьр'ьм. ¹⁸ Эз төрөш накьм бона тыштэки өса хэбэр дьм, пештьри ван тыштед кө Мэсиһ бь дэсте мьн кьрьнэ, бона гөһдарийа нэщъһуяа, һэгэр бь хэбэра бэ йан кьра бэ, ¹⁹ бь қэwата нишана у к'эрэмэта, бь қэwата Р'өһ'е Хwэде. У бь ви аwайи эз жь Оршэлиме^ф гьрти һ'эта Илиркуме гэр'ийам, Мьзгинийа Мэсиһва т'ьжи кър. ²⁰ Мьн дьщэ'данд кө ван дэра Мьзгинийе даннасин кьм, к'идэред бона наwe Мэсиһ нэһатьбу бьһистьне, wэки нэбэ кө эз сэр һ'име һьнэкед дьн чекьм. ²¹ Ле бэле чава ньвисар э:

«К'ижанар'а бона wi нэһатийэ готьне, we бьбиньн у к'ижана бона wi нэ бьһистийэ, we бьзаньбьн»*.

Т'ьвдира Павлосэ бона р'омайийа

²² Лэма гэлэк щара р'е нэдьк'этэ мьн сэр wэда бьһатама. ²³ Ле ньһа иди ван алийа щийе өса т'өнэ п'егəһ ле нэк'этьбэ у эв чэнд сал э эз дькьм бемэ щэм wэ, ²⁴ гава һэр'ьмэ Спанйае. Аwa гөмана мьн һэйэ, кө эзе сэр р'ийа

* 15:21 Ишайа 52:15.

хвә сәрики ль вә хьм у жь вьр хун мьн вәр'екьн эз һәр'ъмә Спанйайе, гава бина мьн һьнәки пе вә дәре. ²⁵ Ле ньһа эз дьчьмә Оршәлиме, кө бь к'омәкдайине хьзмәтк'арийа щьмә'та Хвәде бькьм. ²⁶ Чьмки хушк-бьрайед Мәкәдонйайе у Ахайайе бь һәвр'а қайл бун, кө алик'арике бьдьнә щьмә'та Хвәдейә бәләнгаз, йед кө Оршәлимеда дьминьн. ²⁷ Әw қайл бун у дәйндаре ван ьн жи. Чьмки нәщьһуйа алийе р'өһ'анида к'омәк жь щьһуйа стандьн, гәрәке әw жи алийе һәбука^ф дьнеда к'омәке бьдьнә ван. ²⁸ Аwa пәй ве кьрьнер'а, гава к'омәка т'опкьри бьгьһиньмә щи, эзе бем щәм вә, жь вьр дәрбази Спанйайе бьм. ²⁹ Әз заньм гава бемә щәм вә, эзе бь дәвләмәндтийа дөа-дьрозгед Мәсиһ* бем.

³⁰ Әз һиви жь вә дькьм хушк-бьрано, бь сайа Хөдане мә Иса Мәсиһ у we һ'зкьрьна жь Р'өһ', вәки хун бь дөайед хвәйә ль бәр Хвәде т'әви шәр'к'арийа мьн бьн. ³¹ Дөа бькьн, вәки эз жь дәсте ван хьлаз бьм, йед кө Щьһустанеда^ф нәбауәр ьн у вәки хьзмәтк'арийа мьнә бона к'омәкдайине Оршәлимеда ль щьмә'та Хвәде хвәш бе. ³² У бь ви аwaiи эзе бь ә'мьре Хвәде, бь дьләки ша бемә щәм вә у һьнәки т'әви вә һеса бьм. ³³ Дә бьра Хвәдейе ә'дьялайие т'әви вә һ'әмуяа бә. Амин.

Сьлавед Павлосә ахьрийе

16 ¹ Әз т'әмийа хушка Фойбе дьдьмә вә, йа кө бәрдәстийа щьвина Кәнхерйайе дькә. ² хун we бь наве Хөдан қәбул кьн, чава ль щьмә'та Хвәде дьк'әвә

* 15:29 Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «Бь дәвләмәндтийа дөа-дьрозгед Мьзгинийа Мәсиһ».

у гава дьбэ һ'эwще тыштэки, дэсте хwэ дьрежи we кьн, чьмки эwe жи хwэйити гэлэка кьрийэ у öса жи мьн.

³ Сьлаве бьднэ Прьскилае у Экила*, һэвал-хэбатед мьнэ шьхөле Мэсиһ Исада. ⁴ Wана бона мьн дэст жь э'мьре хwэ к'шанд, нэ кө т'эне эз жь ван р'ази мэ, ле т'эмамыйа щьвинед жь нэщ'һуйа жи. ⁵ У ль щьвина мала wанда жи сьлав кьн.

Апенэтойе дэлалэ мьн жи сьлав кьн, кө Асйайеда бawэрмэнде мэсиһи^ф пешьн э. ⁶ Сьлаве бьднэ Мэрьэме, кө бона wэ гэлэк худан р'етийэ. ⁷ Сьлаве бьднэ Эндронко у Йунйасе, пьсам у һэвалед мьнэ кэледа. Эw нава шандийада э'йан ьн у бэри мьн бawэрийа хwэ Мэсиһ анинэ.

⁸ Сьлаве бьднэ Эмплийато, дэлалэ мьни жь Хөдан. ⁹ Сьлаве бьднэ Урбано һэвал-хэбате мэи шьхөле Мэсиһда у Стахойе дэлалэ мьн. ¹⁰ Сьлаве бьднэ Апелис, кө бона Мэсиһ йэки к'эти-р'абуйи йэ. Сьлаве бьднэ мала Аристороло. ¹¹ Сьлаве бьднэ һеродийоне пьсаме мьн. Сьлаве бьднэ ван, йед кө жь мала Нэркисо нэ, нав бawэрийа Хөданда нэ. ¹² Сьлаве бьднэ Тьрифенае у Тьрифосайе, к'ижан бона наве Хөдан дьхэбьтн. Сьлаве бьднэ Пэрсисейа дэлал, кө гэлэки худан р'етийэ бона Хөдан. ¹³ Сьлаве бьднэ Р'уфойе бьжартийе* Хөдан у дийа wi у öса жи чава дийа мьн. ¹⁴ Сьлаве бьднэ Асинкрито, Флегон, һэрмес, Патробас, һэрмас у хушк-бьрайед майинэ т'эви ван. ¹⁵ Сьлаве бьднэ Филолого у Йулийа, Неройис у хушка wi, öса жи Олимпас у т'эмамыйа щьмэ'та Хwэдейэ т'эви ван.

* 16:3 К'аред Шандийа 18.

* 16:13 Аһа жи те фэ'мкьрне: «Р'уфойе нав шьхөле Хөданда э'йан».

¹⁶ Сьлаве бьдънэ һэв бь р'амусана шире һ'элал. һ'эму щьвинед Мэсирь ль вэ сьлав дькьн.

Т'эмийед ахьрийе

¹⁷ Ньһа эз һиви жь вэ дькьм хушк-бьрано, кӧ һун һ'эвза хвэ жь ван бькьн, йед кӧ жь we һинбуне дэр, йа кӧ һун һин бунэ, щӧдӧбуне пешда тиньн у хэлре п'ышк дькьн. Жь ван дур бьн. ¹⁸ Чьмки йед ӧса хӧламтийе ль Хӧдане мӧ, Мэсирь накьн, ле зьке хвэ дьч'ериньн. Бь заре хвэш у һ'ьлэк'арийе, йед сахьке дьле хвэ дьхапиньн. ¹⁹ Гӧһдарийа вэ нав һ'эмуйада бь нав у дӧнг э у эз бона вэ ша мӧ, ле дьхвазьм кӧ һун сэрвахт бьн һьндава қәнцийеда у дьлсах бьн һьндава хьрабийеда. ²⁰ У Хвэдеие э'дълайийе зутьрӧке we сӧре Мирещьн^ф бьне ньгед вӧда бьп'ӧлехӧ.

К'ӧрӧма Хӧдане мӧ Иса Мэсирь т'ӧви вӧ бӧ.

²¹ Тимот'ейойе һэвал-хӧбате мьн ль вэ сьлав дькӧ, ӧса жи Лукйӧ, Йасон у Соспатройе пьсмамед мьн.

²² Эз Тӧртийӧ жи бь наве Хӧдан ль вэ сьлав дькьм, йе кӧ ӧв нӧ'мӧ ньвиси.

²³ Гайос ль вэ сьлав дькӧ, қонахе мьн у йе т'ӧмамыйа щьвине. Ерастойе сӧр хьзна бажер ль вэ сьлав дькӧ у ӧса жи бьрайе Кьварто. ²⁴ К'ӧрӧма Хӧдане мӧ Иса Мэсирь т'ӧви вӧ һ'эмуйа бӧ. Амин.*

Дӧа у шькьрдаийн

²⁵ Ньһа шькьр жь wir'a, йе кӧ дькарӧ вӧ бавӧрийеда бьшьдинӧ, вӧкӧ we Мьзгинийа кӧ эз бона Иса Мэсирь даннасин дькьм, вӧкӧ ашкӧрӧбуна we сӧр'a кӧ һе дӧвред

---

* 16:24 Нав дӧстньвисаред һӧрӧ қәнщда р'еза 24-а т'ӧнӧ.

Р'ОМАЙИ 16:26–27

бәрейә бьһөрида вәшарти мабу, ²⁶ ле ньһа бь ньвисаред п'ехәмбәра ә'йан бу у бь ә'мьре Хwәдейе һ'әта-һ'әтайе һатә наскьрьне, wәки һ'әму мьләт бawәр бькьн у гөһдар бьн. ²⁷ Шькьр жь Хwәдейе т'әнейи сәрwахтр'а, бь сайа Иса Мәсһ, һ'әта-һ'әтайе. Амин.*

---

* 16:27 Нав дәстньвисаред һьнәкада р'еза 25 һ'әта 27-а т'өнәнә.